

ALUMINIJ



GLASILO DELOVN

LJUDSKA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

62250 P T U J

trg svobode 1

ŠTEVILKA 8

LETNIK XVII

RAZVOJ TGA

PROIZVODNJA PRIMARNEGA IN SEKUNDARNEGA ALUMINIJA

Pred delovno organizacijo TGA Kidričevo so postavljene pomembne odločitve glede bodoče usmeritve proizvodnje aluminija v SR Sloveniji — vemo, da so posamezni republiški organi že dali določene smernice, v katerih je jasno nakazano, da je kapacitete v TGA Kidričevo potrebno modernizirati in povečati.

Taka odločitev bo prispevala k realizaciji, ki bo vidno spremenila mesto in vlogo naše tovarne, prav posebej pa še delovnega človeka v njej — z investicijami se bodo bistveno izboljšali delovni pogoji, dvignili bomo produktivnost dela. V vzporednih dejavnostih bomo uresničili tudi manjše investicijske projekte, ki so del skupnega cilja: proizvajati čimboljše in čimcenejše, kjer mora biti humanizacija dela na prvem mestu.

V današnjem prispevku se seznanimo še z nadaljnjimi stališči, zavzetimi v delučasne komisije Izvršnega sveta SR Slovenije, ki je opravila pomemben delež pri verifikiranju bodočega razvoja proizvodnje aluminija v TGA Kidričevo.

Z uresničevanjem modernizacije in razširitvijo zmogljivosti za proizvodnjo primarnega aluminija, bo TGA dosegla proizvodnjo 78.000 ton aluminija in zlitin letno. Aluminij bo proizvajala po najsodobnejši tehnologiji, ki zagotavlja nizke stroške surovin, energije, dela, primerne delovne pogoje in zadovoljivo zaščito okolja. Izbrana je tehnologija s predpečeno anodo, zaprta sredinska posluževalna peč velike jakosti toka, ki bo vodena z računalnikom. Pri izbiri takega tehnološkega

procesa je bila posvečena posebna pozornost delovnim pogojem in varstvu okolja.

Pri projektiranju zmogljivosti izhaja TGA iz potreb tržišča, razpoložljivih količin energije in surovin ter obstoječih zmogljivosti spremljajočih in infrastrukturnih objektov. Ti objekti — tovarna predpečenih anodnih blokov, sestavljalnica anod in livarna so tako zasnovani, da omogočajo v naslednji fazi modernizacijo elektrolize »B« iz sedanjega sistema Söderberg, na pred-

pečeno anodo, pri čemer se bo povečala kapaciteta na 33.000 ton letno s če-

mer bi dosegli za dane pogoje tehnološko-ekonomsko zaključeno celoto.

Predračunska vrednost celotne investicije bo znašala po tekočih cenah 328 milijard starih din, pri čemer niso vštet stroški modernizacije hale »B«. Vrednost investicije je bazirana na prepostavki, da se začne realizacija projekta leta 1980, rok izgradnje pa je 36 mesecev. Pri finančni konstrukciji sta bili podani dve alternativni — prva temelji na domačih virih finansiranja z dopolnilnimi sredstvi zapadnega blagovnega in fi-

(Nadaljevanje na 2. str.)

IZ VSEBINE:

- Pozitivno polletno poslovanje TOZD livarna Trbovlje, str. 3
- Delovanje osnovnih organizacij ZKS v TGA, str. 5
- Kdo na disciplinsko? — Delavec!, str. 7
- Delegatska stran, str. 9-10
- Pričevanje nekdanjih skojevcev, str. 11



Elektroliza B

PROIZVODNJA PRIMARNEGA IN SEKUNDARNEGA ALUMINIJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

nančnega kredita, kar je ugodno iz vidika metalne bilance, druga pa sloni na blagovno finančnem kreditu ČSSR, kjer je ugodna obrestna mera in dolgi odplačilni rok, vendar ob izvozu 9.000 ton aluminija letno. Združena sredstva na interesni podlagi bi prispevali sovlagatelj. Pri tem bi imele prednost OZD, ki jih TGA že doslej oskrbuje z aluminijem in so kot podpisnice samoupravnega sporazuma o medsebojnem planskem in poslovnem sodelovanju prijavile potrebe po aluminiju.

Na osnovi dogovora, v posebni predkomisiji za reprodukcijsko povezanost v okviru začasne komisije Izvršnega sveta, je Splošno združenje črne in barvaste metalurgije in livarn Slovenije 14. junija sklicalo razgovor s sedanjimi in potencialnimi porabniki primarnega aluminija iz TGA, katerega

s področja aluminija, pri čemer pa so opozorili na skromno reprodukcijsko moč sovlagateljev in potrebo po aktivnem sodelovanju temeljnih bank pri zagotavljanju deležev za sovlaganje.

Akcijski dogovor pa je obsegal:

— dokončne dolgoročne potrebe po primarnem aluminiju je treba poslati SOZD Unial do konca avgusta 1979.

— pripombe in dopolnitve na osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev je potrebno dostaviti do septembra 1979, nakar se bodo porabniki ponovno sestali ter ustanovili iniciativni odbor, ki bo usmerjal začetrne aktivnosti pri združitvi dela in sredstev za modernizacijo in povečanje zmogljivosti TGA »Boris Kidrič«.

šajo prijavljene potrebe porabnikov izven SR Slovenije 22.000 ton.

⊙⊙⊙⊙⊙⊙⊙⊙⊙⊙⊙⊙⊙⊙

POTREBA PO VZPOREDNI RAZŠIRITVI ZMOGLJIVOSTI ZA PROIZVODNJO SEKUNDARNEGA ALUMINIJA

V sedanjem srednjeročnem obdobju sta TGA in Mariborska livarna v »Dogovoru o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980« podpisnika obveznosti za izgradnjo zmogljivosti za proizvodnjo sekundarnega aluminija. Do konca leta 1980 bi morali skupaj doseči proizvodnjo 10.000 ton sekundarnega aluminija na leto.

Ta program je realiziran le v količini 3000 ton, gradnja ostalih zmogljivosti pa je v zamudi in jo je treba, po mnenju začasne komisije Izvršnega sveta, odločno pospešiti tako, da bi bile planirane zmogljivosti zgrajene čimprej, najkasneje pa vzporedno z novo elektrolizo primarnega aluminija. Izgradnja novih zmogljivosti za sekundarni aluminij bo bistveno izboljšala celotno aluminijsko metalno bilanco, še posebej pobej na področju livarskih zlitin.

Prav tako je opazno dejstvo, da v SR Sloveniji vse premalo izkoriščamo sekundarne surovine, kar velja tudi za aluminij. S primerno tehnologijo je možno izdelovati sekundarne zlitine, saj livarstvo lahko uporablja visok delež sekundarnih zlitin (do 60%), sama proizvodnja pa zahteva znatno nižje investicije na enoto proizvoda, porabo energije in daje tako cenejšo zlitino. S tem je livarstvu tudi dana možnost, da v kombinaciji s primarno zlitino poveča svojo konkurenčno sposobnost na domačem, zlasti pa na tujem trgu.

V. M.

Običajno bi morali v tej rubriki od številke do številke kaj več spregovoriti o objavljenih prispevkih v minuli številki ter kaj več spregovoriti že o sestavkih, ki bodo objavljeni v naslednji številki. To bi bilo potrebno še predvsem zato, ker bi tako lahko imeli večjo možnost urejevanja glasila, če bi seveda bilo podanih kaj ocen tudi od vaše strani, bodisi kritičnih ali morda pohvalnih. Tako bi nam pomagali oblikovati naše glasilo, ki bi brez dvoma s tem postalo kvalitetnejše.

Sedaj pa je pač vedno tako, da skoraj nenehno tarnamo in vas prosimo za vaše sodelovanje, toda naše prošnje naletijo na slabo plodna tla, saj se nam novi sodelavci pojavljajo zelo počasi ali nekateri celo samo občasno.

Ko pripravljamo v uredništvu gradivo za novo naslednjo številko vi že brezskrbno prebirate minulo številko in morebiti pravkar izšle »NOVICE«, pa zato morda niti ne veste kako zahtevna je ta naloga.

Zadnjič ste lahko prebrali tudi zapis iz seje uredniškega odbora, ki je tokrat bila v naši TOZD livarne lahkkih barvnih kovin v Trbovljah, ki ga je pripravila naša sedaj že verjetno kar dobro poznana VERA PEKLAR o kateri smo nekaj že spregovorili v prejšnji številki, pa zato ne mislim govoriti o tem, ampak o našem bodočem delu in o trenutnem stanju glede pripravljanja gradiva za sleherno številko našega »Aluminija« ter še o čem.

Zares nam postaja že nerodno, predvsem pa še meni, kot odgovornemu uredniku, da moram to rubriko koristiti le za prošnje za vaše sodelovanje. Sam vidim, da nobene prošnje (razen nekaterih malenkostnih izjem) ne zaležejo, bo brez dvoma najbolj prav, če bomo v vsaki TOZD in v DS SS našli rednega sodelavca, ki bo v naše glasilo pisal o raznih aktualnih dogodkih iz svoje TOZD. Prav tako pa bi naj končno le sodelovali tudi naši strokovnjaki s svojimi prispevki.

Kdor ima možnost videti glasila drugih DO, predvsem še to velja za »Informativnega fužinarja« iz Raven na Koroškem ter Litostroja iz Ljubljane, lahko vidi v kakšni meri in obliki sodelujejo mnogi strokovnjaki. Zakaj ni tudi pri nas tako?

V minuli številki ste prav gotovo opazili, da je tudi nekaj takih sestavkov, ki opozarjajo na sedanje stanje in poželno bi bilo, če bi se v take razprave vključili tudi vi. Predvsem bi seveda še kako želeli, če bi take informacije prišle iz prve roke, kot temu pravimo, saj bi s tem bila naša informiranost mnogo boljša, po drugi strani pa bi bilo vsekakor mnogo več pripomb ter predlogov in dobrih sugestij za izboljšanje našega ne kaj rožnatega stanja. Ko sem se pogovarjal z enim izmed članov naše DO in ga poprosil, da kaj napiše iz problematike ali uspehov TOZD v kateri dela, mi je to obljubil, ko je bilo potrebno sestavek oddati pa mi je dejal, da pač ni imel nobene ideje za pisanje.

No, če danes, ko imamo toliko problemov, ki nas nenehno obkrožajo potrebujemo še ideje, potem ne vem kakšne?! Nenehni dnevni problemi so najboljše ideje, ki jih lahko prenesemo na papir vendar ne zaradi ambicij, ampak z željo, da bi s tem tudi kar pripomogli k odpravi istih in k izboljšanju našega stanja na prav vseh področjih.

Pred nami je zahtevna naloga v okviru akcijske »Nič nas ne sme presenetiti« pa bi tudi o tem veljalo slišati vašo mnenje in predloge. Poglejte tudi ostali (poleg sedanjih sodelavcev) malce okrog sebe pa boste kaj hitro imeli idej in gradivo za naše glasilo.

Čeprav sem že ne vem kolikokrat povdaril, da je uredniku lahko šele takrat, ko ima na izbiro dovolj gradiva, moram tudi to pot povdariti, da vedno in vedno čakamo čimveč novih sodelavcev in vaših prispevkov. Seveda tudi sedanji naj krepkeje primemo za svoje pero ali svinčnik in ostanejo še v bodoče verni sodelavci!

Vsem skupaj lep pozdrav, lep letni oddih in na svidenje!

Urednik

»ALUMINIJ« je tvoje glasilo!

pa so se tudi udeležili nekateri porabniki aluminija iz ostalih republik, kar kaže na odprtost. Porabniki aluminija so bili na tem sestanku podrobno in kvalitetno seznanjeni z vsestransko problematiko dolgoročne oskrbljenosti s primarnim aluminijem ter z načrti za modernizacijo in razširitev zmogljivosti TGA »Boris Kidrič«. Posredovan pa jim je bil tudi osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za investicijo v TGA ter prikaz potrebnih sredstev po organizacijah združenega dela. To združevanje temelji na dohodkovnih osnovah. Pomembno je, da so porabniki aluminija na tem sestanku dali polno načelno podporo prizadevanjem za učinkovito domačo zagotovitev surovin

Organizacije združene-ga dela bi naj za investicijo v TGA predvidoma združile sredstva v višini 165 milijard starih din; na račun tega bodo, v skladu s prispevanimi deleži, udeležene na dolgoročni oskrbi s kovino, v skupnem dohodku in v nadomestilu za gospodarjenje.

Proizvodnja primarnega in sekundarnega aluminija bi, po zaključni triletni investiciji, znašala skupaj 88 tisoč ton. Prijavljene potrebe udeležencev samoupravnega sporazuma o planskem in poslovnem področju aluminija pa znašajo za 1983. leto kar 117.600 t, od tega primarnega aluminija 79.840 ton in livarskih zlitin 37.760 ton, pri čemer zna-



Iz trboveljske livarne

Pozitivno polletno poslovanje TOZD livarna Trbovlje

Delavci TOZD livarna Trbovlje, smo si zadali za leto 1979 znatno povečane in obsežnejše naloge.

V odnosu na leto 1978, je za leto 1979 načrtovan porast

Celotnega prihod.	za 56%
Dohodka	za 85%
Čistega dohoda.	za 78%

Ravno tako je bilo načrtovanih 6.888.000 din čistega dohodka za razdelitev.

Načrtovanje tako obsežnih in v odnosu na preteklo leto tako povečanih vrednosti po osnovnih ekonomskih postavk, je bilo v največji meri možno zaradi tega, ker so se v enem letu integraciji z DO TGA in s skupnim prizadevanjem ustvarili osnovni pogoji ne le za normalno poslovanje livarne, temveč tudi možnosti za nadaljnji razvoj in razširitev poslovanja.

Iz podatkov polletnega obračuna je razvidno, da je TOZD livarna poslovala v prvem polletju letos pozitivno.

Celotni prihodek je sicer bil v odnosu na letni načrt dosežen le 43,4 odstotno, vendar je pomembno dejstvo, da so bile tudi druge vrednosti po osnovnih ekonomskih postavkah, dosežene v ustreznih planskih razmerjih v odnosu na celotni prihodek in v prvem polletju ustvarjeni dohodek.

Realizacije celotnega prihodka s 43,4%, v odnosu na letni načrt ne smemo jemati kot uspeh, to pa zaradi tega, ker je z uvajanjem novih proizvodnih kapacitet v livarno Trbovlje, z operativ-

nim planom poslovanja, predvideno povečanje obsega proizvodnje v drugem polletju leta 1979. Rezultati, ki smo jih dosegli v prvem polletju letos, in povečane proizvodne zmogljivosti v drugem polletju, nam dajejo realno osnovo za izpolnitev nalog, ki smo si jih zastavili za letos.

O rezultatih poslovanja v prvem polletju 1979, je razpravljalo na podlagi izdelanega poslovnega poročila tudi koordinacija, ki je sprejela stališče, da se organom upravljanja v temeljni organizaciji predlaga taka delitev dohodka, ki bo krepila materialno osnovo TOZD livarna. Delavski svet TOZD livarna je po obravnavi obračunskih podatkov potrdil stališče koordinacije in sprejel sklep, da se zboru delavcev predlaga delitev dohodka v smislu predloga strokovnih služb.

Zbor delavcev temeljne organizacije združenega dela livarna, je obravnaval dne 26. 7. 1979 periodični obračun poslovanja za prvo polletje in sprejel sklep, da se dohodek razdeli, kot so ga predlagale strokovne službe TOZD. Na podlagi tega sklepa, so bile s strani livarne, za prvo polletje letos, poravnane vse obveznosti, ki izhajajo iz dohodka. Ravno tako je bilo v sklad skupne porabe vnešenih 765.000 din, v rezervni sklad TOZD 327.000 din v poslovni sklad TOZD pa smo vnesli 1.393.000 din.

S tako razdelitvijo dohodka smo delavci TOZD livarna Trbovlje dokazali skrb za nadaljnji razvoj

livarne in ravnali kot dobri gospodarji, ki skrbijo za poslovno sposobnost livarne, s tem pa tudi za perspektivo in socialno varnost vseh in vsakega zaposlenega.

Rezultati, ki smo jih dosegli pa nas nikakor ne smejo uspavati. Ti rezultati so nedvomno velik uspeh in so plod prizadevanja vseh zaposlenih. Vendar se s tem ne smemo zadovoljiti v celoti, saj vemo, da nas v drugem polletju letošnjega leta, čakajo še večje naloge, ki jih bomo morali uspešno izpolniti.

V cilju izpolnitve letošnjega gospodarskega načrta, bomo morali v TOZD livarna mobilizirati vse sile, še posebno pa izkoristiti lastne notranje rezerve. Ta pa pomeni, da bomo morali zmanjšati izostanke in povečati prisotnost na delu in delovno storilnost. Srbeti moramo tudi za večjo pripravljenost strojev in naprav in s tem zagotoviti povečanje obsega proizvodnje, ki je že vnaprej prodana. Ravno tako bomo morali stalno izboljševati odnos do dela in delovne organizacije kot celote ter krepiti sodelovanje in sožitje.

Če bomo skrbeli za aktiviranje notranjih rezerv, nadaljnji razvoj tehnologije in za izboljšanje kvalitete našega dela, smo prepričani, da bomo letošnje naloge izvedli, s tem pa zagotovili poslovno perspektivo lastne TOZD in socialno varnost vseh, ki tu živimo in delamo.

Viktorija Petauer

Potek dosedanjih obravnav in stališč na zaključke začasne komisije Izvršnega sveta SRS o razvojnih usmeritvah aluminijske industrije v Sloveniji

O delu začasne komisije in zaključkih, ki jih začasna komisija predlaga, so bile podane informacije v zadnji številki našega časopisa »Aluminij«. Kot veste je začasna komisija podrobno pretehtala vse pomembnejše faktorje, ki govorijo v prid in proti modernizaciji in povečanju proizvodnje aluminija v naši delovni organizaciji. Na osnovi področne proučitve problematike začasna komisija sodi, da argumenti, ki govorijo v prid ohranitvi proizvodnje, odločno odtehtajo negativne.

O povzetku ugotovitev in sklepov začasne komisije IS Skupščine SR Slovenije so razpravljali:

- odbor podpisnikov dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije
- odbor za družbeno-ekonomsko ureditev za družbeni plan in razvoj
- IS Skupščine SR Slovenije
- Združenje črne in barvne metalurgije Slovenije
- izvršni odbor republiške gospodarske zbornice
- združeno delo, ki bi naj skupaj z bankami in TGA združevalo dela in sredstva za to investicijo.

Vsi navedeni so dali podporo naložbi v modernizacijo in povečanje zmogljivosti aluminijske industrije v TGA »Boris Kidrič« Kidričevo. Ravno tako so sprejeli v celoti sklepe začasne komisije izvršnega sveta, s čemer so ti sklepi postali priporočila vsem institucijam, ki bodo z nami sodelovale pri realizaciji te investicije. Posebno na področju izdelave ustrezne finačne konstrukcije, pridobitve manjkajočih količin električne energije ter številnih ukrepov na področju ekonomskega sistema, od katerega je odvisna večja ali manjša učinkovitost te investicije, tako v fazi investiranja, kot tudi v fazi rednega obratovanja novih zmogljivosti.

Pozitivna stališča in zelena luč za modernizacijo in rekonstrukcijo naših kapacitet zahtevajo v fazi priprave celotne investicije še naprej izjemno velike napore in pospešeno aktivnost odgovornih služb in posameznikov. Da bi priporočila postala stvarnost bomo morali sami pokreniti vse aktivnosti, vezane na dokončno ureditev finačne konstrukcije, vzdrževanje dela in sredstev s potrošniki naših proizvodov, odpreti dialog s samoupravno interesno skupnostjo elektrogospodarstva po vprašanju energetike in cene energetike, odpreti dialog s samoupravno interesno skupnostjo za ekonomske odnose s tujino, izdelati investicijske elaborate in pridobiti celo vrsto drugih soglasij za realizacijo te investicije. Vse to bo potrebno napraviti v izredno kratkem času, kajti železo je potrebno kovati dokler je vroče.

Krajnik Milan dipl. oec.



Del udeležencev na proslavi v Kidričevem. Foto: K. Zorec



Pripadniki garnizona JLA iz Maribora in taborniki so se za spomin skupaj slikali. Foto: K. Zorec

Bilo je svečano 4. in 22. julija

V letošnjem letu, ko praznujemo partijske jubileje, so se tudi v KS Kidričevo odločili, da pripravijo večjo proslavo ob dnevu borca 4. julija. Odbor za proslavo in kulturne prireditve pri KK SZDL, ki deluje pod predsedovanjem tov. ing. Vojteha Rajher, se je izredno marljivo lotil svoje naloge.

Tako so sklenili, da na predvečer 4. julija pripravijo v taborniškem parku praznovanje pod naslovom »VEČER PARTIZANSKIH PESMI«. DPO in KS so storili vse, da bi bilo zares pravo praznično vzdušje. Žal pa je kot vemo vse skupaj pokvaril dež, ki je neusmiljeno padal celi dan in že je vse kazalo, da je prireditev propadla. Toda tudi tokrat so se znašli neumorni prireditelji proslave katere nosilec je bila OO ZZB NOV, ki je sku-

paj z ostalimi DPO in KS sklenila, da bo prireditev pred obratom družbene prehrane pod streho. Razumljivo je, da je bila udeležba manjša, ker večina ni vedela ali bo v takem vremenu sploh proslava, vendar pa se je kljub temu zbralo lepo število krajanov, ki so tako še enkrat dokazali, da so kos tudi takemu vremenu, če je seveda organizacija dobro pripravljena.

V zares dobrem kulturnem programu so nastopali pevci sindikata TGA, mladinski pevski zbor OŠ Kidričevo in pevski zbor društva upokojencev Kidričevo, sodelovali pa so še recitatorji in tamburaši iz Apač. Godba na piha-la sindikata TGA, je doprinesla svoj delež k taki udeležbi, prav tako pa tudi pripadniki garnizije JLA iz Ptuja, ki so sodelovali v tem programu s

svojim ansamblom, ki bi naj razveseljeval udeležence proslave po končanem kulturnem sporedu, borci NOV pa bi obujali spomine na tiste težke dni naše revolucije in tako mladim tabornikom pa tudi ostalim prikazali tiste ki so jih v tistem času do-svoje najtežje trenutke, ki so jih v tistem času doživljali.

Žal je ta del moral od-pasti, kar pa ne pomeni, da tega ne bodo izvedli ob neki drugi priložnosti. Za-radi slabega vremena pa so že tedaj sklenili, da bo-djo pripadniki TO »BO-RIS KIDRIČ« skupaj s pripadniki JLA iz garni-zije Maribor, ki so ravno v tem času taborili na vo-jškem poligonu v Apa-čah organizirali novo pro-slavo ob 22. juliju. Tudi tokrat so priprave dobro stekle in vse je kazalo, da bo ta proslava repri-

za minule proslave ob dnevu borca.

Toda tudi takrat se je marljivim prirediteljem in organizatorjem pripetilo isto kot za 4. julij. Celo nedeljo je deževalo (tu mislim na nedeljo 22. ju-lija) tako, da je bila po-novna prireditev ovirana in predvsem sama udelež-ba precej skromna, kar pa

dvakrat v enem mesecu bila še kako potrebna ta-ko prirediteljem in obis-kovalcem.

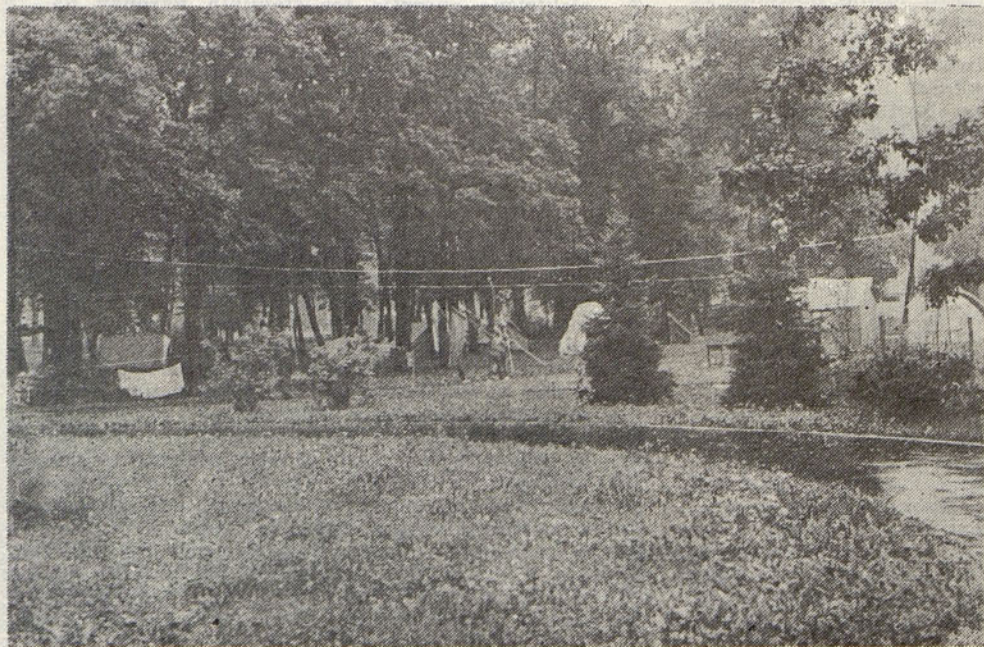
Na taborniškem prostoru so kuhali dobro tabor-niško zakusko, ki se je še kako prilegla ob takem vremenu. Kuharica Ivan-ka ANŽEL je imela polne roke dela, pri čemer so ji pomagali še nekateri dru-gi, vendar glavno breme je nosila prav ona, saj je morala biti nenehno pri-sotna ob loncih iz katerih je prijetno dišalo.

Lahko trdimo, da je ta-borniško delo naporno ob takih vremenskih neprili-kah, je pa tudi po svoje zelo zanimivo in privlač-no, zato bi se naj vsi ti-sti, ki resnično ljubijo na-ravo in čisti zrak ter le-po okolje le vključili v te vrste. Razumljivo tudi v TO prihaja večkrat do raznih problemov, vendar jih je potrebno reševati obzirno in kar je najbolj važno konstruktivno in kritično z željo, da se vse tisto kar ovira dobro delo spremeni tako, da bo ta-borniška organizacija v Kidričevem zares tisto kar je nekoč že bila. In zakaj ne bi bilo tako?

Ob koncu naj rečemo, da gre vso priznanje vsem prirediteljem ter dobrim organizatorjem, gre pa tu-di zahvala pripadnikom JLA garnizona Ptuj, kot tudi garnizona Maribor za njihovo tovarštvo in mo-gočen prispevek za tesno sodelovanje med našo sla-vno armado in delavci ter občani. Še se bomo videli in sodelovali na raznih prireditvah, do takrat pa pripadnikom JLA obilo u-spehov pri njihovem vsak-danjem delu!

Seveda je tudi tokrat prišla prav streha pred re-stavracijo, ki je tako kar

F. Meško



Taborniški park — prizorišče taborniškega dela in aktivnosti. Foto: K. Zorec



Načelnik odreda tabornikov Kidričevo je tov. Mirko Nežmah. Foto: K. Zorec

ni nič čudnega niti tra-gičnega, saj so vsa tekmo-vanja tako športna kot o-stala potekala po zastav-ljenem načrtu.

Seveda je tudi tokrat prišla prav streha pred re-stavracijo, ki je tako kar

Delovanje osnovnih organizacij ZKS v TGA

V sredo 18. t. m. je bil sklican delovni sestanek sekretarjev OOKZS, predsednikov OOS in direktorjev TOZD in sektorjev, na pobudo delovne skupine Občinske konference ZKS Ptuj.

Sestanek je obsegal dnevni red treh točk: ocena obiska delovne skupine v OOKZS TGA, vprašanje modernizacije TGA in problematiko odnosov med vodilnimi delavci TGA.

Sestanek je bil namenjen podaji skupne ocene delovne skupine ob nedavnih obiskih v OOKZS TGA, kjer je bilo potrebno ugotoviti oz. razčistiti vitalna vprašanja in sprejeti dogovor za naloge, ki so pred posamezniki. Prvotako pa kritično spregovoriti na račun nekaterih problemov TGA.

1. Ugotovitve delovne skupine OK ZKS Ptuj

a.) Organizacijska in kadrovska krepitev OOKZ zelo šibka, slab interes med neposrednimi proizvajalci in mladimi za vstop v članstvo ZK; ZK ne uspeva imeti odločilnega vpliva, predvsem v spreminjanju razmer in odnosov v DO, SOZD — ugled med delavci in zaupanje v ZK je premajhno, da bi bil večji interes za članstvo. Naloga OOKZ (sekretarijatov) je v sistematičnem vodenju kadrovske politike, predvsem med mladimi ter z doslednim delom povečati zaupanje v ZK.

b.) Idejno politična usposobljenost je v občini nezadovoljiva, kar velja še posebej za TGA. Na posameznih sestankih... razpravljajo vedno le eni in isti, aktivnost je le v ozkem krogu. Ocenjeno je, da smo v ZK slabo teoretično osposobljeni, da bi lahko dobro delovali. Opaža se nesamostojnost ZK, zraslost s poslovnimi strukturami — zaradi napačnih seznanitev tudi ZK greši v smislu napačnih zaključkov. Premalo argumentirano nastopamo v ZK in v smislu vzgoje ljudi; z argumenti bomo nastopali, če bomo povezovali prakso in teorijo, da bomo lahko ljudi prepričali. Člani ZK niso prodorni, vztrajni.

Več pozornosti gre programiranemu, lastnemu usposabljanju glede na specifičnost TGA, kjer se posamezne TOZD obnašajo kot delovne organizacije, vprašanju nastopanja TOZD izven DO, problemi nagrajevanja, v DO je potrebno družbeno planiranje, ne podjetniško planiranje.

c.) Pri svobodni menjavi dela med TOZD in DSSS se mora ZK močneje vključiti, večjo pozornost je posvetiti tudi delovanju delegatskega sistema, zastopa TGA v skupščinskih organih, SIS...

d.) Pri aktivnosti članov ZK je prisotna neaktivnost v delegatskem sistemu, kar ima za posledico slabljenje vloge ZK v samoupravnem sistemu — noben član ZK ne sme biti brez angažiranja. Pri funkcioniranju delegatskega sistema v TOZD, DO se moramo, pri sprejemanju odločitev, boriti za demokratičnost, kjer vključimo vse strukture, od sprejemanja do odločitve — vsak delavec mora vedeti kaj sprejema, o čem odloča.

Stališča ZK morajo biti plod zaznavanja razpo-

loženja med delavci, brez takšnega dela ne bo podpore, stališča ne smemo vsiljevati ljudem.

Pri delovanju družbeno političnih organizacij je premalo skupnega dogovarjanja znotraj TOZD, posebej tudi na nivoju DO in vodstvom DO; krivda za to je na obeh straneh, pri tem se ne sme poistovetiti strokovna politika s širšo politično linijo — v nekaterih sredinah ZK je ta pod vplivom vodstva, pri čemer pa se ta ne obnašajo kot komunisti. Prisotno je tudi favoriziranje strokovnosti. ZK je odgovorna do delovanja drugih DPO — kritiziramo sindikat, mladino da slabo dela; vprašati se moramo kdaj ZK dela znotraj sindikata, mladine za kar je odgovorna ZK.

e.) Pri oceni dela na področju SLO in družbene samozaščite je treba povdariti, da je precej storjenega. Opaža pa se premajhna prisotnost znotraj delegacij, kjer moramo doseči zavestno, spontano odgovornost za branitev sistema, ki je osnova našemu samoupravljanju. Pri vprašanju narodne zaščite moramo kritično oceniti, da ta ni dobro organizirana, če tudi celotni kolektiv ne sodeluje z njo po svojih zadolžitvah — skrbi vsakega zaposlenega, v TGA v tej smeri ni izvršena naloga. Pri obravnavi vsakega periodičnega obračuna bi morali podati varnostno politično oceno.

f.) Metode dela, komuniciranje in informiranje je v delovanju OOKZ preveč izolirano, vsaka dela zase. Ko gre za pomembna

vprašanja na nivoju DO, se je potrebno vskladiti; sedaj se opaža, kot da deluje več partij. Problemske konference še ne rešujejo stvari — problemov, ki smo jih že do danes postavili, nismo razrešili, pri tem gre posebna odgovornost poslovnim organom. Sekretarji bi se morali več sestajati, ne pa čakati... vse preveč se čaka, saj so OOKZ iniciator aktivnosti. Prisotno je, da z ukinitvijo konference ZK TGA ni moč dobro sodelovati. Odgovornost se mora čutiti do vseh nalog, te so zastavljene le na pol poti, premalo je vztrajnosti za skupno reševanje na vseh organih.

Splošna ocena:

— prisotna je povečana aktivnost na vseh nivojih ZK, radi kadrovske šibkosti pa so OOKZ v glavnem nemočne pri razreševanju stanja v TOZD, DO. To je bistveno vprašanje, ne pa da se ukvarjamo s sklepčnostjo na sestankih,

— družbeno politično delo — prizadevanja posameznikov ne dajejo rezultatov, razmere se ne spreminjajo, premajhna je odgovornost do realizacije sklepov, ZK ni sposobna stvari premakniti,

— zahteve OOKZ se ne razpravljajo na sejah samoupravnih organov,

— vodstvo TGA ne koordinira med TOZD in DPO v smislu skupnega dogovarjanja za razreševanje odprtih vprašanj,

— neenotnost OOKZ, samovolje direktorjev,

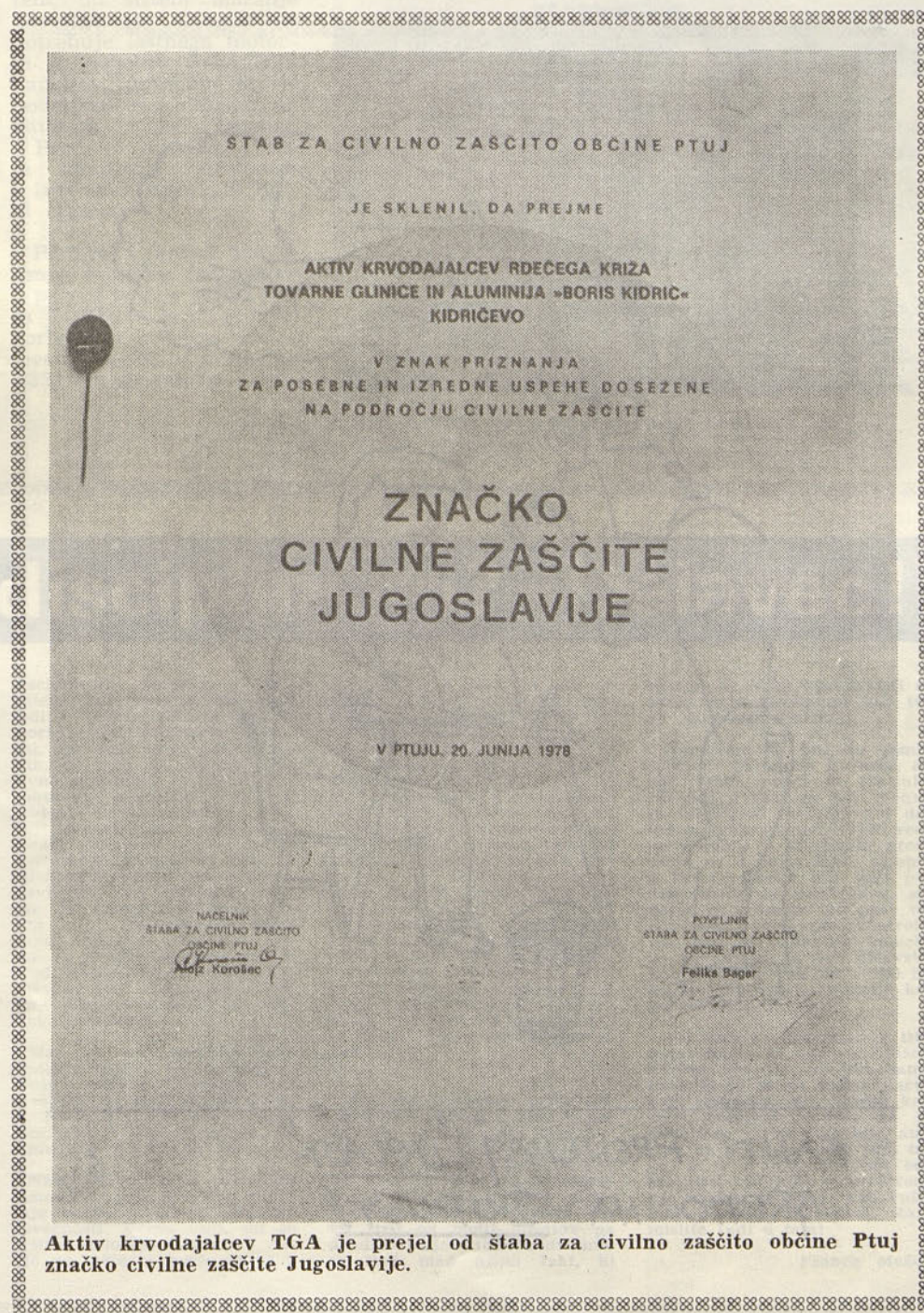
— člani ZK so zadolženi za stabilizacijske ukrepe, izkoriščanje delovnega časa, večji produktivnosti dela,

— uvesti je potrebno, tako kot povsod drugod, nagrajevanje po delu.

2. Seznanitev glede razvojnih usmeritev na področju modernizacije elektroliz.

Glavni direktor je seznanil vse navzoče o bodočem razvoju TGA, pri čemer je povdaril, da so do sedaj vloženi veliki napor skozi nekaj let, da TGA preide v plane SRS, kjer pa mora stvar dozoriti. Kljub izrednim napotom pa v letih 1972 - 1975 ni prišlo do modernizacije

(Nadaljevanje na 6. str.)



Aktiv krvodajalcev TGA je prejel od štaba za civilno zaščito občine Ptuj značko civilne zaščite Jugoslavije.

Delovanje osnovnih organizacij ZKS v TGA

(Nadaljevanje s 5. strani)

(energetska situacija), skoraj na koncu tega planskega obdobja prišli tako daleč, da so se stvari premaknile. V nadaljnjem je obdelal material, ki ga je obdelala začasna komisija Izvršnega sveta SR Slovenije, o katerem je bralec seznanjen v prejšnji in tej številki »Aluminija«.

3. Medsebojni odnosi vodilnih delavcev TGA

Povod za razpravo je bilo pismo nekaterih direktorjev TOZD in sektorjev, ki so se odločili, da pred DPO TGA postavijo problem medsebojnih odnosov, katere je potrebno razčistiti, če hočemo nadaljevati z normalnim delom. V razpravi, ki je dosegla vrhunec celotnega sestanka, je bilo povedano marsikaj in marsikoliko iz vseh vzornih kotov. Sama razprava pa je v vsebini posameznih dialogov pokazala, da takim problemom nismo kos. Sekretar OK ZKS je pri tem povdaril, da moramo problem rešiti sami. Problem nedefiniranih odnosov med vodilnimi delavci TGA ni nov, svojo moč pa je vsekakor dosegel ob problemih sprejemanja letnega plana TGA, sprejemu sklepov na samoupravnih organih TOZD ob pobudi za sofinanciranje v tretjo halo elektrolize TLM Šibenik in zadrževanje sklepov samoupravnih organov.

Končno je bilo dogovorjeno, da celotno problematiko obdelata glavni direktor na sestanku strokovnih delavcev, s sodelovanjem dežurnega sekretarja ZK TGA, predsednika konference sindikata TGA in namestnika predsednika DS TGA, ki ga je ta določil na zadnji seji, ko se je razpravljalo o sklepu delavske kontrole TGA.

ZAKLJUČEK

Poročilo delovne skupine OK ZKS Ptuj je bilo izredno kritično, tako je tudi prav. Žal je bila večina stališč premalo argumentiranih, da bi vsak posameznik, vsaka OOKZ sprejela in spoznala svoj

delež. K poročilu je treba dodati nekaj bistvenih pripomb in misli. Dejstvo je, da je ZK veliko pozornosti posvetila svoji organizacijski in idejnopolitični usposobitvi — v OZD in SOZD smo ukinili vmesne organe (konference, svete), ki so v večini primerov prekinjali ali podaljševali neposredno vez med osnovno organizacijo ZK, se pravi med člani in občinskimi vodstvi ter organi ZKS na nivoju republike. Namen te spremembe je bil predvsem zainteresiranost teh organov še posebej občinskih vodstev v žive in navzoče probleme, njihovo vpetost v OOKZ. Zato so bili vsi napor v tej smeri, kjer

bi naj uresničili statutarno vlogo občinske konference, ki je najvišji organ ZK v občini in da neposredno sodeluje pri reševanju problemov v tem okolju. Če kritično ocenimo vlogo naše konference, moramo priznati, da tega v občini Ptuj še nismo dosegli.

Delovne skupine, ki so bile zadolžene na OK ZK predstavljajo fleksibilno obliko in metodo dela za pomoč pri delovanju OOKZ, prizadevanje, da se okrepijo vse OOKZ v občini. Prav občinska konferenca ima pri tem največjo odgovornost. Pri vsaki obravnavi akcijske in idejne učinkovitosti os-

novnih organizacij ZK, ob ocenjevanju, kako se komunisti s svojim delom resnično tvorijo politični delavci in samoupravljalci, bi se morala občinska vodstva ZK najprej vprašati, kaj so storila, da bi bile osnovne organizacije takšne, kot pričakujejo, kako so jim pomagala, pa ne samo z navodili, temveč z osebno, neposredno pomočjo.

Idejnopolitične ocene razmer s strani delovne skupine so podane, preostane nam, da vsaka OOKZ v svojem okolju oblikuje sklepe za akcijo, da ne bo samo posplošeno razpravljanje na sestankih, ki ne izhaja iz te ocene, zato tudi komunist — de-

legat ne more imeti verificiranega stališča o določenem problemu, temveč se odloča po lastni presoji.

Krepitev osnovne organizacije ZK v TOZD bo evidentna, če osnovna organizacija spremlja in vzpodbuja delo samoupravnih organov, delo delegacij — potem je razumljivo, da se bo kadrovska jačala in širila.

Zelo pomembno je, da tudi kritika in samokritika, ki si le utirata pot v osnovnih organizacijah ZK, postajata vse bolj normalni in sestavni del delovanja osnovnih organizacij in komunistov v njih. Pri tem so neposredno povezani vsebinski pojmi: odgovornost, ustvarjalna kritika, demokratični centralizem. Pri nas imamo primer, da v teh zadnjih letih nismo izrekli niti enega vzgojnopolitičnega ukrepa. Na sestankih tudi ne poznamo zdrave, ustvarjalne kritike. Ker tega ne delamo, tudi nikogar ne zavezuje da bi to, za kar se dogovarjamo v OOKZ, dejavnosti ni, politika se melje drugod, ne tam kjer bi se morala, za neodgovorno početje pa nihče ne odgovarja. Rezultat tega je, da je partija potisnjena na obrobje dogodkov, izgublja ugled, problemi pa se razcvetajo na vseh družbenoekonomskih področjih. Dolgo bo trajalo, da si bomo s svojo principelnostjo, doslednostjo, poštenostjo in humanostjo zopet v ZK pridobili ugled. Vsi pa natanko vemo, da razvoj ne teče samodejno, da ima v našem sistemu vsak organiziran samoupravni in politični subjekt svoje naloge, da so te naloge še posebej velike in odgovorne za ZK.

Začeti bomo morali pri osnovah in doseči: osnovna organizacija ZK je mesto, kjer se problemi analizirajo in po demokratični poti dogovori skupna akcija, ki jo potem komunisti uresničujejo v samoupravnih in družbenopolitičnih organizacijah ter skupnostih, v delegacijah, samoupravnih organih in organih družbenopolitičnih in družbenih organizacij.

V. M.



FANT PRENEHAJ DELATI!
GREMO NA DOPUST!

5.79

iznajditeljstvo — iznajditeljs

KADROVSKE VESTI

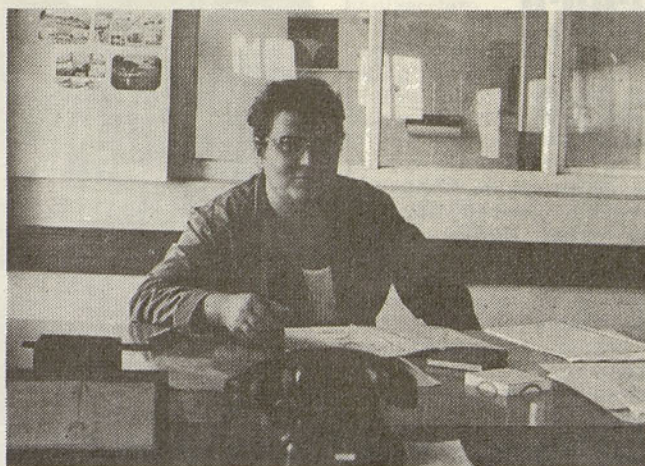
Delavski svet TOZD tovarna glinice je 24. 5. 1979 potrdil tehnično izboljšavo št. 110 avtorja Ivana KUSTECA z naslovom »UPO-RABA ODPADNEGA TRANSFORMATORSKEGA OLJA ZA MEMBRANSKE ČRPALKE«.

Tovariš Ivan Kustec dela v TOZD vzdrževanje že 12 let in je to njegov prvi prijavljeni predlog, ki se uporablja v TGA »Boris Kidrič« Kidričevo. Sam

predlog obravnava uporabo 80 ton transformatorskega olja, ki se ga bo izločilo zaradi dotrajanosti v transformatorjih namesto vretenskega olja za membranske črpalke.

Planirana korist koriščenja tehnične izboljšave v prvem letu v TOZD glinica ob uporabi 20 ton olja znaša 77.200 din in korigirano posebno nadomestilo (odškodnina) za avtorja din 14.126.

B. P.



Ivan Kustec, avtor inventivnega predloga 110. Foto: Mohorič

Delavski svet TOZD tovarna glinice je 15. 6. 1979 potrdil tehnično izboljšavo št. 150 avtorja Franca KORPARJA z naslovom »TEHNIČNA IZBOLJŠAVA CENTRALNEGA MAZANJA BRTVIL, SESALNIH TLAČNIH VENTILOV IN BATA«.

Tov. Franc Korpar dela v TOZD vzdrževanje že 27 let in je to njegova izpopolnjena izboljšava predloga št. 78, ki se uporablja v TGA »Boris Kidrič« Kidričevo.

Predlog št. 150 se razlikuje od predloga 78 v

tem, da sistem mazanja kompresorja Dingler ne potrebuje lastnega motorja in nobenih električnih napeljav, potrebno pa je podaljšati os z ohišjem, na katerem je črpalka. Pred črpalko se je montiralo jermenico z izdelanimi utori, ki hladi črpalko.

Planirana korist koriščenja tehnične izboljšave v prvem letu je 32.462 din za TOZD tovarno glinice, korigirano posebno nadomestilo (odškodnina) pa 5.350 din za avtorja.

B. P.



Franc Korpar avtor inventivnega predloga 150

Kdo na disciplinsko? – Delavec!

Ker pač moramo po naših veljavnih samoupravnih aktih med drugim v našem glasilu objavljati tudi disciplinske kazni in kot vidite to tudi pridno delamo..., mi je vseeno le padlo nekaj v oči, (maslim nič nevarnega za službo varstva pri delu) ko sem opazil nekaj kar so opazili tudi mnogi drugi, verjetno pa še najbolj tisti, ki so bili na straneh našega »Aluminija«.

Resnično sem začel sam pri sebi razmišljati, za koga imamo sploh ustanovljene naše disciplinske komisije. Da, prav ste prebrali, za koga? Za koga smo pravzaprav ustanovili disciplinsko komisijo? Mar res samo za delavce — neposredne proizvajalce? Da, zakaj? Sicer je tudi meni osebno povsem jasno za koga in za kaj smo tako komisijo ustanovili oziroma jo sploh moramo imeti, toda ali zares tudi samo za en profil delavcev, če že nenehno trdimo, da smo pri nas vsi delavci!

Sicer ne bi rad prav nič vrtničil okrog tega, kdo na disciplinsko, zakaj in podobno, ker nam vse že dovolj zgovorno povedo naši zapisniki iz

disciplinskih razprav v DO, katerih rezultate je moč najti tudi v našem glasilu. Seveda moram tudi istočasno povdariti, da sem eden izmed tistih, ki sem za odločno delovno disciplino v DO in nikakor ne podpiram tistih, ki pridejo na disciplinsko zaradi neopravičenih izostankov, zaradi pijanosti (vinjenosti), nevestnega odnosa do dela in splošnega odnosa do predpostavljanih ter ostalega, vendar me vseeno moti pri vsem tem le to, da ves čas naših objav (pa tudi prej ne) nismo še nikoli opazili, da je pred disciplinsko komisijo odgovarjal tudi kdo drugi — recimo kdo od vodilnih in vodstvenih delavcev.

Mar so oni resnično tako disciplinirani in opravljajo svoje delovne naloge brez greškov in pripomb? Lepo bi bilo, če bi to bilo res — toda sam osebno sem prepričan, da temu prav gotovo ni tako!

Naši pravilniki o delovnih razmerjih zelo precizno določajo odgovornosti za delovne obveznosti. Vemo tudi, da se kršitve delovne obveznosti delijo na lažje in hujše in prav

gotovo vemo tudi to, da je hujših kršitev več kot lažjih.

In sedaj se postavlja vprašanje (in to zares logično), če le redkokateri od vodstvenih in vodilnih delavcev tako ali drugače krši delovne obveznosti, no zakaj potem nimamo čudovite organizacije dela, kako to, da velikokrat pogrešamo tekoče izvrševanje nalog, zakaj prihaja do zastojev iz nerazumljivih, subjektivnih vzrokov, zakaj je nedisciplin, pohajkovanje, zapuščanje delovnih mest iz takšnih ali drugačnih razlogov. Ker za tem vsem stojimo »ljudje« vodstveni in nevodstveni pa je zato še toliko bolj marsikaj nerazumljivo!

Ker smo nenehno priče neurejenih odnosov v raznih področjih — tako tudi med samimi TOZD, bi morali kaj več reči tudi o tem. Nihče od nas ne misli ne želi, da bi morali biti na listi izrekov disciplinskih ukrepov naenkrat kar vsi tisti od vodij obratov pa do direktorjev, toda nedvomno so tudi med njimi taki, ki

morajo še kako odgovarjati za svoje delo strokovno kot tudi samoupravljalno.

Nepošteni bi bili do samih sebe, če bi vdano govorili, da pač vrana vrani ne izkljuka oči (ali ji vsaj ne bo). Vedno in vsepovsod moramo kot dobri samoupravljalci terjati redna poročila o izvršenih, rednem pa o neizvršenih sklepih o katerih mora biti tudi podan razlog za neizvršitev, saj dejansko moramo biti prav vsi v funkciji delavske kontrole, kar sem že kolikokrat nenehno povdarjal, da smo delavska kontrola prav vsi mi v DO in, da moramo svojo funkcijo kot tako tudi opravljati.

Vsi smo za disciplino v DO, toda želeli bi, da na disciplinski res ne bi bili samo tisti, ki so se ga malce naku-kali, napravili NI, odnesli kak stari predmet, čeprav to ni dovoljeno in ne sme biti, ampak, da bomo zasledili tudi take, ki s svojim odnosom odpravljajo milijone v proizvodnji, na kar imajo še kak vpliv tudi medsebojni odnosi! Razmislite tudi o tem!

France Meško

Delavci ki so se zapostili v TGA Kidričevo v mesecu juliju 1979

V TOZD TOVARNA GLINICE: Bojan Drevenšek, Miroslav Vaupotič, Franc Božičko in Štefan Skrbinšek.

V TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA: Slavomir Bedenik, Bogosav Branković, Boris Cmrečnjak, Marjan Kovačec, Franc Svenšek, Milan Lašič in Vladimir Fajfarič.

V TOZD VZDRŽEVANJE: Branko Roškar, Jožef Polanič in Alojz Gojkošek.

V TOZD KONTROLA KVALITETE: Zdenka Žuran.

V DELOVNI SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB: Dragica Perković, Marija Hrga, Veronika Krajnc, Marija Malek, Marta Furjan, Jože Orožim in Marjana Tacinger.

V TOZD LIVARNA TRBOVLJE: Milan Kovač, Miodrag Mirjačić, Mehmet Zečir, Božo Trežič, Barica Rajner, Vid Savičič, Bersem Suljič in Fadil Omerović.

Delavci, ki so zapustili delovno organizacijo v mesecu juliju 1979

IZ TOZD PROIZVODNJA: Zoran Crnjaković

IZ TOZD LIVARNE TRBOVLJE: Miodrag Mirjačić, Milan Janković, Milka Oliverović, Fadil Omerović in Bersem Suljič.

UPOKOJENI:

Anton Unuk iz TOZD tovarna glinice,

Franco Novak iz TOZD vzdrževanje,

Jože Spevan iz TOZD promet,

Janez Lajh iz TOZD kontrola kvalitete.

UMRLI:

Martin Arnuš iz delovne skupnosti skupnih služb

Mladinske delovne akcije - kovačnice mlade generacije

Kot vemo, poteka letos na ptujskem območju, v Halozah in v Slovenskih goricah akcija mladih iz vse Slovenije, da bi tudi ljudje v teh krajih dobili pitno vodo, vodo, ki jim bo pritekla iz pipe, ko jo bodo odčili. Letos poteka akcija v času od 2. 6. pa do 17. avgusta, ko bodo iz Dornave, kjer je sedež in štab vsakoletnih delovnih akcij mladih, odšli zadnji brigadirji, brigadirke, vsi ponosni, da so doprinesli svoj delež za boljše življenje delovnih ljudi, kmetov na teh še vedno manj razvitih območjih naše občine.

Ko bo naš »Aluminij« izšel, mladih že ne bo več na trasah. Tu ne bo več slišati njihovega horuka, ne njihove pesmi, ne odmeva kramпов in lopat. Za njimi je ostalo mnogo opravljene dela, ki ga je težko prikazati v številkah, ki pravzaprav niso niti toliko važne. Morda samo povemo, da je delo mladih ocenjeno na dva milijona dinarjev, da je letos v akciji sodelovalo nekaj več kot 550 brigadirjev iz Ljubljane, Črnomlja, Izole, Nove gorice, Brežic, Kočevja, Šentjurja, Radovljice, Radelj, Sevnice in od drugod. Torej iz raznih krajev naše svobodne domovine. Sicer pa so tudi iz naše občine odšli mladi brigadirji na delo, med drugim v Črno goro, Beograd, da lokalnih akcij niti ne omenjamo. Morda zapišemo še samo to, da se teh delovnih akcij v ptujski občini vsako leto udeležujejo tudi brigadirji — veterani, ki so sodelovali na mladinskih delovnih akcijah takoj po končani drugi svetovni vojni, ko je bila naša domovina dodobra porušena ter je klicala pridne roke na obnovo in novogradnjo železniških prog, cest, pa delo v gozdovih itd.

Sedanje mladinske delovne akcije, MDA jih imenujemo na kratko, se seveda razlikujejo od prejšnjih. Včasih se je resda več delalo, danes pa se v brigadah posveča mnogo več pozornosti tudi drugim aktivnostim mladih. Letos recimo, imajo v vseh MDA tudi politično šolo Edvarda Kardelja. Tako zajema idejno-politično izobraževanje vseh brigadirjev. V MDA so razvite interesne dejavnosti, med katerimi prevladuje tehniška kultura. Samoupravna organiziranost je speljana do skupščinske izmene, ki bo mladim ljudem koristila, ko se vrnejo na svoja delovna mesta, šole. Zato na MDA ne smemo gledati le s stališča materialnih učinkov, temveč je treba imeti pred očmi njihov vsestranski in neprecenljiv pomen za mlado generacijo in za vso našo socialistično domovino.

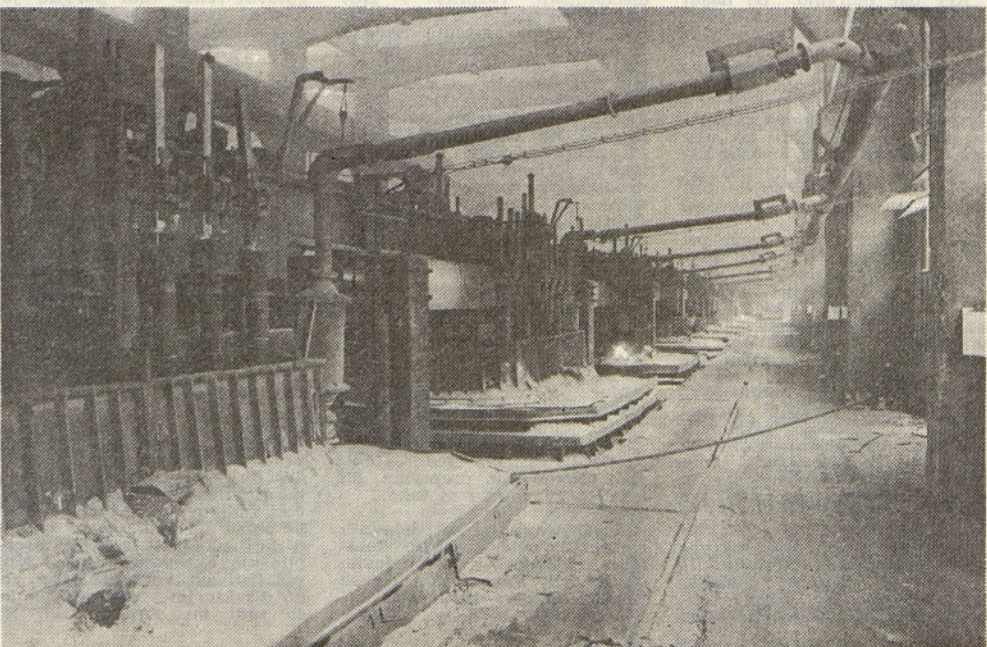
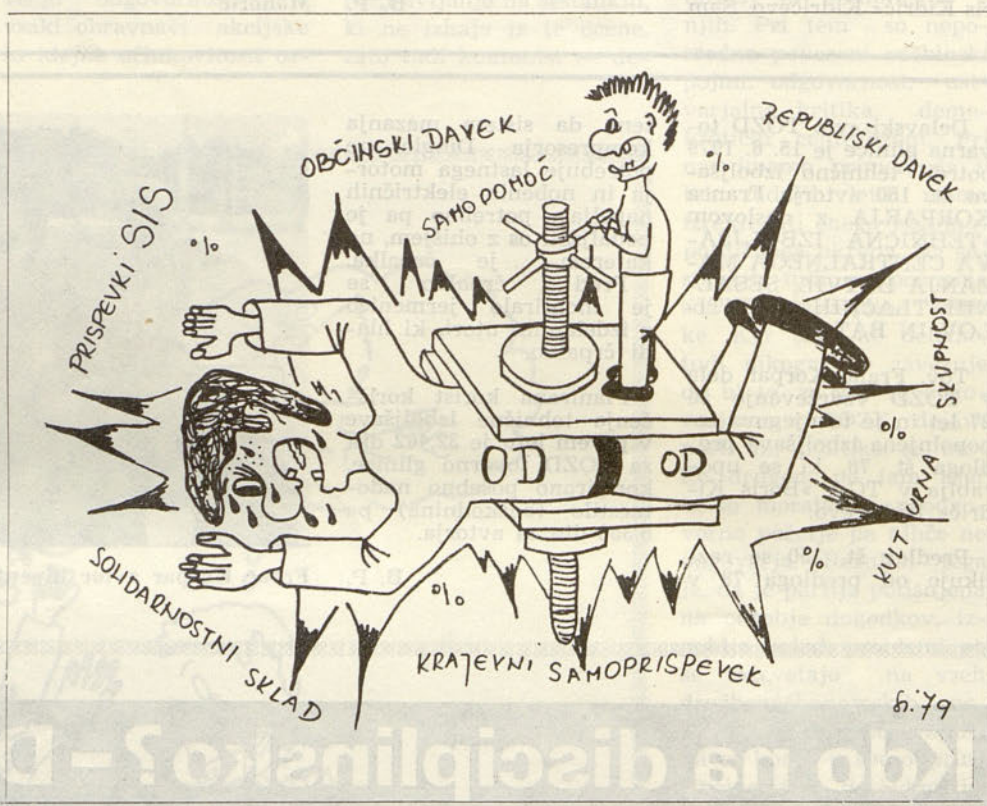
Ko že pišemo o MDA naj povemo, da se mladi iz leta v leto bolj aktivno vključujejo v MDA saj imamo danes že številne mladinska delovišča po vsej Jugoslaviji, letos še posebej v Črni gori, kjer je bil potres 15. aprila, ki je to našo republiko, zlasti ob našem Jadranskem morju hudo prizadel ter povzročil ogromno škodo, ki gre v težke milijone. Bile pa so tudi človeške žrtve. Tako bo skupna vrednost del, ki jih bodo opravili mladi širom naše domovine znašala kar 44 milijonov dinarjev, ki prav gotovo ni malo.

Za mlade danes nobeno delo ni pretežko, pa najsi gre za gradnjo cest, vodovoda, odstranjevanje ruševin po potresih. Povsod, kjer mladi pridejo za delo, se vidi njih izredna prizadevnost, ki neredko navzlic težavnemu delu presega norme tudi za 50 odstotkov. Tako so mladinske delovne akcije za tisoče mladih ljudi iz vseh krajev naše domovine postale res nekakšna šola samoupravljanja na delovišču in potem na drugih področjih njihovega udejstvovanja, izobraževanja, da o tem, da mladi tako spoznavajo kraje, ljudi, njih običaje, da jim v svojem prostem času radi priskočijo na pomoč, že niti ne izgubljamobesed.

FRANJO HOVNIK



Obisk



Stara elektroliza

Poslovnik Skupščine občine Ptuj

Prepričan sem v to, da bo koristilo vsakemu delegatu iz naše delovne organizacije v Skupščini občine Ptuj, če osvežimo znanje ali pa, da se na novo seznanimo s POSLOVNIKOM Skupščine občine Ptuj. Iz poslovnika želim podati kratke izvlečke (v nekaj nadaljevanjih) v našem tovarniškem časopisu »ALUMINIJ«. Izvlečki bodo kratki in po možnosti čim bolj enostavno napisani. S tem se želim izogniti poglavij in členov. Ne bom se držal strogo vsebine POSLOVNIKA, ampak bom izvlečke napisal v obliki kot se z njimi sreča delegat pri obravnavi skupščinskega gradiva ter če je s pooblastilom določen za sejo zbor. V kolikor bi delegat želel videti oziroma prebrati točno besedilo člena, potem ima za to na razpolago poslovnik Skupščine občine Ptuj.

V Poslovniku so še poglavja n. pr.: delegacije in delegati ter zbori in njihova delovna področja, delovna telesa skupščine in zborov, izvršni svet, občinski upravni organ in organizacije ter ostali.

To sem napisal kot uvod, posebej za delegate v delegacijah, ki so v tej mandatni dobi prvič izvoljeni kot delegati in do sedaj iz kakršnihkoli razlogov niso imeli možnosti ali niso vedeli za poslovnik občinske Skupščine. Kaj je POSLOVNIK, lahko o tem kaj več preberemo v poglavju »SPLOŠNE DOLOČBE«.

Vodja delegacij, vodja konference in sam delegat najprej pride v stik z zborom občinske skupščine s pomočjo gradiva za sejo zbor. Iz tega gradiva je razvidno: sklic seje zboru in predlog dnevnega reda. Iz predloga dnevnega reda se vidi, kateri skupščinski akti so na dnevnem redu in v kateri fazi sprejemanja.

SKLICANJE SEJE

Sejo zboru skliče predsednik na lastno pobudo, na pobudo delegacij, delegatov v zboru, ali na podlagi sklepa zboru.

Predsednik zboru je dolžan sklicati sejo, če to zahteva predsednik skupščine, izvršni svet ali najmanj ena četrtina delegatov.

Če predsednik zboru ne skliče seje, ki bi jo moral sklicati, jo lahko skliče skupina desetih delegatov v zboru ali predsednik skupščine. Predlagatelj, ki so zahtevali sklic seje zboru, predložijo skupščini gradivo o zadevi, zaradi katere so zahtevali, da se skliče seja.

Seja zboru se skliče najmanj 20 dni pred dnem, določenim za sejo zboru. Predsednik zboru lahko izjemoma skliče sejo zboru v krajšem roku, je zgoraj napisano, razlogi za sklic morajo biti pojasnjeni.

Na sejo zboru ali k obravnavi posamezne zadeve, se lahko povabi tudi predstavniki SIS-ov in skupnosti družbenopolitičnih organizacij in društev, katerim se pošlje vabilo za sejo z ustreznim gradivom.

se obravnavajo na zborih, morajo biti pripravljeni tako, da omogočajo delovnim ljudem in občanom v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih in delegacijam določajo smernic in zavzemanje temeljnih stališč za delo delegatov v skupščini. Besedilo aktov in drugih gradiv in povzetek pripravlja predlagatelj.

Besedilo aktov in drugih gradiv, ki se obravnavajo v zborih, se ob-

siranim samoupravnim organizacijam in skupnostim. V sredstvih javnega obveščanja se objavlja besedilo aktov in drugih gradiv o zadevah, ki se dajejo v javno obravnavo ali na referendum, celotno besedilo aktov in drugih gradiv, ki se nanašajo na družbeno-ekonomski razvoj občine, programe dolgoročnega razvoja in družbeni plan občine, besedilo aktov in drugih gradiv, za katere tako določi zbor.

Na seji zboru ne sme nihče govoriti, preden ne dobi besede od predsednika zboru.

Govorniki se lahko prijavljajo vse do konca obravnave. Govornika lahko opomni na red ali mu seže v besedo le predsednik. Predsednik skrbi, da govornika nihče ne moti pri govoru.

Predsednik daje delegatom v zboru besedo po vrsti, kakor so se prijavili. Delegatu v zboru, ki želi govoriti o kršitvi poslovnika ali o kršitvi dnevnega reda, da predsednik besedo takoj, ko jo zahteva. Govor tega delegata ne sme trajati več kot 5 minut. Predsednik da po tem govoru pojasnilo gled kršitve poslovnika oziroma dnevnega reda. Če delegat ni zadovoljen s pojasnilom, odloči zbor o vprašanju brez obravnave.

Če zahteva delegat v zboru besedo, da bi popravil navedbo, ki po njegovem mnenju ni točna in je povzročila nesporazum ali potrebo po osebni pojasnilu, mu da predsednik besedo takoj, ko konča govor tisti, ki je povzročil popravek. Delegat se mora v svojem govoru omejiti le na pojasnilo in njegov govor ne sme trajati dalj kot 5 minut.

Govornik sme govoriti le o vprašanju, ki je na dnevnem redu. Če se govornik ne drži dnevnega reda, ga predsednik opomni.

Če se govornik tudi po opominu ne drži dnevnega reda, mu predsednik lahko odvzame besedo. Zoper odvzem besede lahko delegat ugovarja. O ugovoru odloči zbor brez obravnave. Opomin in odvzem izreče predsednik zboru.

Odstranitev s seje se izreče delegatu v zboru, ki se ne ravna po zahtevi predsednika, ki mu je vzel besedo, ki na drugačen način moti delo na seji, ki na seji hudo žali skupščino ali delegate v zboru ali uporablja izraze, ki niso v skladu z dostojanstvom skupščine.

Delegat v zboru sme biti odstranjen le s seje, na kateri je prekršil red. Odstranitev s seje se izreče delegatu v zboru na predlog predsednika zboru ali delegata v zboru, katerega predlog podprejo štirje delegati. Delegat v zboru, za katerega se predlaga odstranitev s seje ima pravico do besede. Njegov govor ne sme trajati dalj kot 5 minut. Odstranitev s seje izreče zbor brez obravnave. Delegat v zboru, ki je bil odstranjen s seje, mora takoj

(Nadaljevanje na 10. str.)



Iz strojne delavnice

DNEVNI RED SEJE

Zadeve, ki naj se uvrstijo v predlog dnevnega reda seje zborov, lahko predlagajo delegacije, delegati v zboru, občinski izvršni svet, predstojniki občinskih upravnih organov, delovna telesa skupščine, skupščine SIS-ov, družbeno-politične organizacije v občini in drugi predlagatelji določeni s poslovnikom.

Dnevni red seje zborov obsegajo praviloma zadeve sorodnih področij iz pristojnosti zboru. Gradivo o vprašanjih, ki so v predlogu dnevnega reda seje zboru, mora biti poslano najmanj 20 dni pred dnem, določenim za sejo zboru, vsem prejemnikom iz 17. člena POSLOVNIKA SKUPŠČINE OBČINE PTUJ.

17. člen glasi:

»Besedilo aktov in drugih gradiv in povzetkov aktov in drugih gradiv, ki

javljajo v sredstvih javnega obveščanja oziroma se pošiljajo delegacijam in delegatom bodisi v celotnem besedilu bodisi v povzetku besedila.

Člani delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti so praviloma obveščeni s povzetkom besedila aktov in drugih gradiv, ki so v obravnavi v zborih skupščine. Celotno besedilo aktov in gradiv ter prispevkov, ki so v obravnavi v zborih in ki so potrebna za pravno stališče in za delo, sporazumevanje in odločanje delegatov v zborih, se pošilja delegatom družbenopolitičnega zboru skupščine, skupščinam SIS za območje občine, članom pristojnih delovnih teles krajevnih skupnostim, družbenopolitičnim organizacijam v občini, pobratenim občinam in drugim občinam, s katerimi skupščina izmenjuje medsebojne izkušnje. Celotno besedilo aktov in drugih gradiv se lahko pošilja tudi drugim zainteresiranim.

V nujnih primerih lahko zboru - komisija skupščine delovno telo zboru, 5 delegatov v zboru in izvršni svet na seji zboru predlagajo, da se da določeno vprašanje na dnevni red. Pri tem pa morajo obrazložiti nujnost predloga.

Zbor določa na seji najprej o nujnosti predloga. Dnevni red seje določi na začetku seje, pri čemer upošteva nujnost odločanja o zadevi, ki je bila na voljo za oblikovanje stališč in sporazumevanja in ali je zadeva dovolj proučena za razpravo in odločitev v zboru.

UDELEŽBA NA SEJI IN VZDRŽEVANJE REDA

Vsi delegati v zboru imajo pravico in dolžnost, da se udeležijo in da sodelujejo pri delu na seji zboru. Predsednik zboru ugotovi, če je zbor sklepčen.

Poslovnik Skupščine občine Ptuj

(Nadaljevanje z 9. strani)

zapustiti sejno dvorano in se ne sme več vrniti na to sejo.

Predsednik zbora obvesti delegacijo oziroma konferenco delegacij oziroma konferenco SZDL o delegatu, zoper katerega je bil izrečen ukrep, o izrečenem ukrepu in o razlogih, zaradi katerih je bil ukrep izrečen.

Če predsednik zbora z rednimi ukrepi ne more ohraniti reda na seji zbora, odredi prekinitev seje. Predsednik zbora o tem obvesti delegacijo.

POTEK SEJE

Ko predsednik začne sejo, lahko da pojasnila v zvezi z delom na seji ter v zvezi z drugimi vprašanji.

Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti pregledata pooblastila delegatov na seji zbora, komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetnih vprašanj družbenopolitičnega zbora pa obravnava poročilo občinske volilne komisije in da zboru ustrezen predlog.

Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja sestavi poročilo zboru.

O spornem pooblastilu odloča zbor posebej. Predsednik obvesti zbor o tem, kateri se ne morejo udeležiti seje in kdo vse je povabljen na sejo zbora.

Kdor predlaga obravnavo določene zadeve, ki je na dnevnem redu, lahko da na začetku obravnave podrobno oziroma dopolnilno obrazložitev. Zatem dobijo besedo delegati v zboru in drugi udeleženci na seji zbora, ki so se prijavili k besedi.

Ko predsednik zbora ugotovi, da ni več govornikov, zaključi sejo oziroma obravnavo.

Predsednik zbora lahko med sejo prekine delo zbora in določi, kdaj se bo ta nadaljevala. Predsednik prekine delo zbora, če seja ni sklepčna, če so potrebna posredovanja in usklajevanja in če je treba dobiti mnenja ter v drugih primerih, če to predlagajo delegati v zboru.

Če je delo seje prekinjeno, ker ni sklepčna, sklepčnosti pa ni niti v nadaljevanju seje, predsednik sejo zaključi.

ti njemu ter kdo se vzdrži glasovanja.

Zbor veljavno sprejme odlok, splošni akt in drugo

SEJE SKUPŠČINE SIS ZA OBMOČJE OBČINE

Določbe, ki se nanašajo na sklicanje seje in odlo-

čanje, se uporabljajo tudi za skupščine SIS-ov, kadar enakopravno odločajo s pristojnimi zbori skupščine.

SKUPNA SEJA VSEH ZBOROV

Skupno sejo skliče predsednik skupščine in ji predseduje. Kadar zbori odločajo na skupni seji, veljavno sklepajo z večino glasov vseh delegatov vseh zborov na seji, na kateri je navzoča večina vseh delegatov vsakega zbora.

Določbe poslovnika o sejah zborov in o poslovnem redu na sejah se smiselno uporabljajo tudi za skupno sejo, v kolikor s tem poslovníkom ni drugače določeno.

Imre Varju

(se nadaljuje)



Delavnica

Ko so izčrpane vse točke dnevnega reda, predsednik zbora zaključi sejo.

ODLOČANJE

Zbor veljavno sklepa, če je na seji navzoča večina delegatov v zboru. Delegat v zboru ima pravico obrazložiti svoj glas pred glasovanjem.

Delegati v zboru imajo pravico in dolžnost, da glasujejo o vsakem predlogu, o katerem se odloča na seji zbora. Glasovanje je javno, razen v primerih, ko je s tem poslovníkom določeno tajno glasovanje.

Delegati v zboru glasujejo tako, da se izjavijo za predlog ali proti predlogu ali pa se vzdržijo glasovanja.

Glasuje se hkrati in sicer z dviganjem rok ali posamičnim izjavljanjem. Glasovanje se opravi tako, da predsednik zbora pokliče delegate v zboru, naj se najprej izjavijo, kdo je za predlog in kdo je pro-

odločitev z večino glasov v zboru, če se s statutom občine ne zahteva višja stopnja soglasja. Druge odločitve sprejema zbor z večino navzočih delegatov.

Po končanem glasovanju ugotovi predsednik zbora izid glasovanja in na podlagi izida razglasi, da je predlog, o katerem so glasovali, sprejet ali zavrnjen.

ZAPISNIK

O delu na seji zbora se piše zapisnik. Zapisnik obsega glavne podatke o delu na seji, zlasti o predlogih, ki so bili dani in o sklepih, ki so bili na seji sprejeti. V zapisnikih se zapisuje tudi izid glasovanja o posameznih zadevah.

Predsednik zbora ugotovi, da je sprejet zapisnik, h kateremu niso bile dane pripombe oziroma zapisnik, v katerem so bile po sprejetih pripombah vpisane spremembe.

ZAHVALA SODELAVCEM

Podpisani Viktor Copak se iskreno zahvaljujem vsem mojim sodelavcem, ki so se v polnem številu udeležili tovariškega srečanja ob moji upokojitvi in mi

Rad bi še bil med vami, vendar mi zdravje, žal, tega ne dovoljuje.

Prav tako se zahvaljujem tudi sindikalni organizaciji, ki me je ob odhodu obdarila. Darili bosta trajni spomin na skupno preživete dni v delovni organizaciji TGA.

Vsem sodelavcem želim, da bi dosegli lepe uspehe pri svojem vsakdanjem in napor-nem delu. Želim si tudi, da bi naše srečanje ob raznih priložnostih bilo spet tako prisrčno, kot je bilo ob našem slovesu.

Vsem skupaj srčna hvala. Vedno se vas bom rad spominjal.

Viktor Copak



minjalo na vas, dragi ob tej priložnosti podarili dragoceno darilo, ki me bo vedno spominjalo na vas.

Pričevanje nekdanjih skojevcev

Kakor povsod po kraljevini Jugoslaviji, so se tudi v Ptujju zavedni občani in napredna mladina postavljali po robu tedanji vladi in vsem tistim, ki so zagovarjali takratni režim. Ptuj je bil v predvojnem času nekakšno nemškutarsko gnezdo. Vendar kljub temu, so se napredni državljani, komunisti in skojevci borili proti nemškemu pritisku, kakor tudi proti nasilju tedanje vlade.

»Revolucionarni nastop ptujske mladine ni slučajen pojav, ampak odraz svetovne gospodarske krize v letih 1929-1933. Brezposelnost, padec cen, stavke, politični teror 6. januarke diktature, pojav fašizma v Nemčiji 1933, španska državljanska vojna — vsi ti dogodki so delovali na revolucionarno usmerjenost mladine na ptujski gimnaziji. Revolucionarni duh pa so pospeševali še nekateri napredni profesorji Borštnikov, Žgeč, Onič, Ingoč in drugi.«

Revolucionarno je bil razporejen 6. razred v letu 1930-31. Na čelu pa je stala grupa Ivan Bratko, Mirko Centrih in Dušan Kveder. Gibanje je zasledovalo socialne in nacionalne cilje. Socialni so se odražali v raznih ekonomskih zahtevah dijakov in organiziranem odporu proti finančnim bremenom. Tako so organizirali splošen bojkot in odpor telovadnih vaj, to pa zato, ker je telovadni učitelj izdal ukaz, da si mora vsak dijak nabaviti specialne telovadne hlače in copate, razumljivo je bilo, da večina siromašnih dijakov tega ne bi zmogla. V bojkotu so zmagali. Prav tako so se upirali profesorjem iz nacionalnih razlogov (maltretiranje), ki jih je beograjski režim poslal na slovenske gimnazije, kot agente vilikorske diktature; vso podporo pa so dijaki nudili zavednim profesorjem. Prav tako so organizirali neudeleževanje obveznih nedeljskih maš in molitev med poukom. Za svoje delovanje so dobivali ukor za ukorom. Ivan Bratko in Dušan Kveder pa sta morala celo iz šole.

V sedmem razredu so postali oprezniji. Opustili so frontalno taktiko napadanja profesorjev in ravnatelja. Vso dejavnost so usmerili v reorganizacijo šolskega sistema. Leta 1932 je prišla v roke mladim prva marksistična literatura. Med dijake pa jo je prinesel Ivan Bratko, ki se je seznanil s staram članom partije Ivanom Spolenjakom. Prvi knjigi sta bili: Razvoj so-

cializma od utopije do znanosti in neka brošura od Karla Kautskega.

Aprila 1933 so v 8. razredu organizirali prvo partijsko celico. V celici so bili Ivan Bratko, Mirko Centrih, Ivan Potrč, Tone Žnidarič in Dušan Kveder. Osnova dela je bila študij marksistične literature ter diskusije o njej in širjenje ilegalnega tiska. Ptujška gimnazija je postajala najbolj levičarska gimnazija v vsej Sloveniji.

1933-34, so bili še vedno organizirani v partijske celice, ker skojevske organizacije takrat še ni bilo. Šele s prihodom mladinskega instruktora Toneta Razingerja-Franceka, so v Ptujju formirali organizacijo SKOJ. Pri »Svobodi« je prišla mladina v stik s komunisti — železničarji in dr. Potrčem. Okoli njih se je oblikovala prva skojevska organizacija; pripadali pa so ji gimnazijci in nekaj obrtniške mladine. Tako so izvolili MK SKOJ za Ptuj in odredili delegata za kongres mladinske internacionale v Moskvi. Za odhod v Moskvo je bil določen Ivan Bratko, vendar pa je bila njihova odločitev na Dunaju anulirana, kajti Ivan Bratko ni bil delavec.

Najugodnejšo priložnost za legalizacijo njihove aktivnosti so nudile priprave na volitve 1935. Vsi člani SKOJ in partije so bili navzoči na zborovanjih, kjer so javno nastopali in si ob tej priložnosti pridobili veliko simpatij med prebivalstvom na vasi. Njihov največji uspeh v volilni kampanji je bil političen zbor v Ljutomeru, ki ga je organizirala Mačkova opozicija. Številno ljudstvo sta na zbor pripeljala partija in SKOJ. Zbor se je končal kot težka demonstracija zoper tedanji režim. Na zboru pa je padla tudi prva žrtev in sicer mladi kmečki fant iz okolice Ljutomer in predstavlja prvo žrtev odkritega boja z režimom.

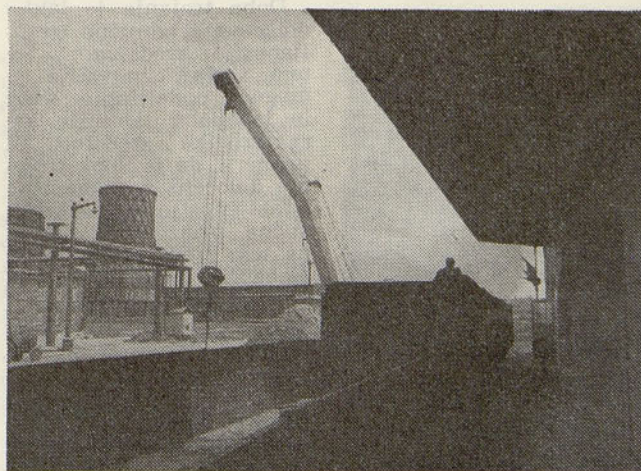
Skojevci so bili v tem času ideološko solidarno podkovani, saj so imeli prevode Lenina, Kapital, Anti-Dühring in druge. Kalili pa so se v neprestanih spopadih z režimskimi političnimi nazori. Legalno obliko tega političnega boja so razvili v ptujskem Akademskem klubu, ki je popolnoma prešel v njihove roke. Veliko dvorano v Mladiki so izkoriščali za debatne večere in na njih izivali politične nasprotnike.



Lep spomenik padlim v Dupleku pri Mariboru. Pomniki nas naj spominjajo na težke dni revolucije. Foto: K. Zorec

Mladi komunisti na ptujski gimnaziji so v januarju 1934. leta izvedli napisno in listkovno akcijo KP v Ptujju. Ob tej priložnosti so prijeli skupino dijakov sodelujočih v tej akciji in jih obsodili na izključitev iz šole in na zaporno kazen. Med njimi so bili Ivan Potrč,

Rudi Ilec in drugi. V letu 1935 je bilo na ptujski gimnaziji nekaj mladih komunistov in sicer Vilma Bebler, Marjan Kveder in Radim Visenjak, naslednje leto pa še Nada in Marko Kafol in Ludvik Kovač. V letih 1937-1941 so skojevske vrste močno narasle. SKOJ se



Po opravljenem delu

je krepil na gimnaziji in v delavskih vrstah. V tem času se je mladina zbirala pri Anki Arbajter, ki je bila dekle izključenega mladega komuniste iz gimnazije, Rudija Ilega. V svojih spominih Rudi Ilec pravi: »da je bila delavnica, mala ljudska univerza, ki je bila vedno odprta.«

Na gimnaziji se je izoblikovala nova generacija najboljših mladincev, ki so bili resnično avantgarda na gimnaziji, saj so imeli v rokah vse mladinske organizacije. Tukaj so bili Mitja Vošnjak, Zvonko Sagadin, Miro Bager, Bogdan Janžekovič, Neva Majcen, Nada Fajfar, Mica Čadež, Stefan Kuhar, Cveta in Nada Praprotnik, Zdenko Kostanjevec in še nekateri drugi. Med vodilnimi skojevci je bil vsekakor Mitja Vošnjak, ki je skupaj z drugimi tovariši sodeloval v povezovanju gimnazijske mladine z delavsko pri družbi »Vzajemnost« v Ptujju.

Ptujski gimnazijci oziroma skojevci so bili med najagilnejšimi v Sloveniji. Njihova poročila na raznih pokrajinskih se stankih so vzbujala pozornost. Za politično vzgojo mladine so skojevci veliko prispevali z razpečevanjem glasil »Mlada pota« in pri ustvarjanju v raznih literarnih društvih. Iz vrst mladih komunistov v predvojnem času so izšli nekateri naši vidnejši predstavniki družbenopolitičnega življenja. Tako naprimer Ivan Bratko, Zvonko Sagadin, Mitja Vošnjak, Ivan Potrč, Dušan Kveder in ostali skojevski aktivisti...

To je bil pregled mladinskega gibanja na ptujskem območju do druge svetovne vojne. Ker leto praznujemo obletnice KPJ in SKOJ, sem pripravil nekakšen izvleček o mladinskem gibanju, ki bi utegnil marsikoga zanimati, predvsem mlade.

Literatura: Pričevanja nekdanjih skojevcev (1959 in 1962), Pokrajinski muzej Ptuj

Danilo Klajnšek

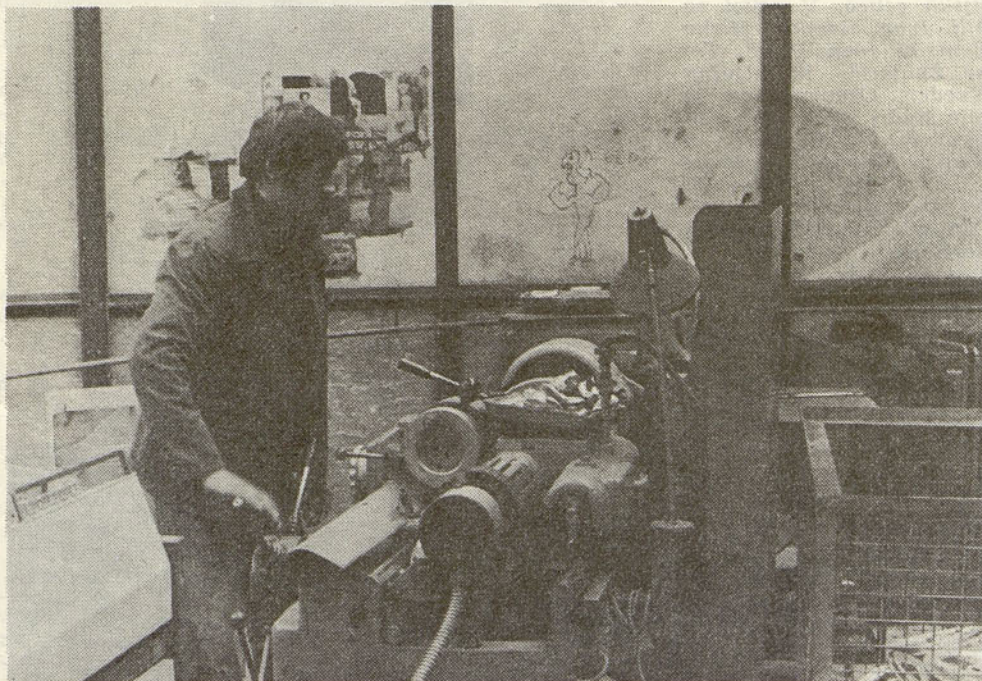
Uporaba tehničnih inovacij kot aktivnost v organizaciji sredstev dela

Organizacija sredstev dela obsega vrsto aktivnosti operacij in odločitev, ki se začne že pri fazi projektiranja procesa proizvodnje (izbor opreme), pa vse do izločitve sredstva za proizvodnjo iz procesa proizvodnje. To problematiko zajema znanost pod nazivom »TEROTEHNOLOGIJA«, ki predstavlja sistematski pristop reševanja vrste problemov v zvezi s sredstvi za proizvodnjo, pri čemer pa upošteva medsebojne odvisnosti in medsebojne odnose različnih znanstvenih disciplin, ki so v njej zapadene. Cilj takega sistematskega pristopa in kompleksnega grupiranja resursa — ljudi, strojev, materiala in denarja, je povečanje učinkovitosti izkoriščanja sredstev za proizvodnjo.

Organizacija sredstev dela s stališča eksploatacije obsega naslednje aktivnosti ali operacije:

- izbira delovnega sredstva,
- nabava,
- spremljanje v eksploataciji,
- vzdrževanje,
- uvajanje inovacij,
- sprejemanje odločitev o delovnem sredstvu ob koncu življenjske dobe.

Uvajanje tehničnih inovacij kot aktivnost v organizaciji sredstev dela ni neodvisna aktivnost v odnosu na druge v organizaciji sredstev dela. Skozi spremljanje delovnih sredstev v eksploataciji dobimo informacije o obnašanju sredstev, sestavnih delov, ki so radi slabosti



Strugar

v konstrukciji ali specifičnih pogojev uporabe, izvor pogojskih kvarov. To je priložnost, da se na delovnem sredstvu za proizvodnjo izvrši rekonstrukcija, s katero se odkloni slabo mesto ali poleg od kvarov. Vzdrževanje, kot aktivnost zaposlenih v procesu proizvodnje, daje možnosti tako za ugotovitev problema in pomanjkljivosti na delovnih sredstvih za proizvodnjo, kjer se lahko uvajajo inovacije, kot za aktivnost skozi katero se posamezni predlogi za rekonstrukcije in skozi to uvajanje inovacij, lahko izvršijo. Če govorimo o tekočem vzdrževanju, potem se skozi to

na najbolj neposreden način lahko opazijo pomanjkljivosti na sredstvih za proizvodnjo, ki predstavljajo tehnično oviro za eksploatacijo. Investicijsko vzdrževanje (remont) predstavlja priliko, da se pomanjkljivosti, ki smo jih med pogonom opazili, ali pa se na kakšen drugi način opazne možnosti za uvajanje inovacij, realizirajo.

Sprejemanje odločitev, o sredstvu za proizvodnjo na koncu njegove dobe trajanja, prav tako predstavlja priložnost za uvedbo inovacij. V tem slučaju predstavlja uvajanje inovacije skozi rekonstrukcijo eno od alternativ.

Doba trajanja je lahko določena s tehnično izrabljenostjo sredstva — v tem slučaju inovacija omogoči podaljšanje dobe in izpopolni tehnične karakteristike sredstva. V primeru, da je doba trajanja določena z ekonomsko izrabljenostjo — neekonomična proizvodnja, mora na tem sredstvu inovacija omogočiti podaljšanje ekonomske dobe trajanja, vsaj do tehnične dobe trajanja sredstva za proizvodnjo.

Na kratko naredimo nekaj primerov inovacij, ki so bile realizirane na delovnih sredstvih za proizvodnjo. Takšne rešitve so lahko sprejete kot tehnične izboljšave, če je problematika pravilno postavljena.

Na univerzalni strojni srednje velikosti je vreteno za glavni hod v glavi strojnice vležajeno s pomočjo dveh drsnih ležajev. Konstrukcija je običajna za strojnice te vrste. V času uporabe je spoznano, verjetno zaradi specifičnosti dela, ki jo izvajamo na tem stroju ali radi neodgovarjajočega kota konusa ležaja, da sprednji konusni ležaj pogosto zariblje — vedno je bilo potrebno ponovno prebrusiti tečaj in natuširati ležaj. Često je bilo to nemogoče zaradi izrabljenosti cementiranega sloja na osi ali zaradi velike izrabljenosti ležaja. V tem slučaju sta menjani os in ležaj. Rekonstrukcija je obsegala izdelavo nove osi s tečajem za aksialno radialni valjni ležaj. To je bilo mogoče, ker je v ležišče namesto drsnega ležaja, bilo možno vgraditi kotalni ležaj, ob mali rekonstrukciji telesa.

Drugi primer se nanaša na slučaj, ko se zaradi pogostih intervencij čiščenja in popravil poškoduje nek mehanski del naprave. Gre za črpalko za hladilno tekočino na nekem rezkalnem stroju. S časom je zaradi uporabe, čiščenja in popravil, pri čemer je bila črpalka vedno demontirana, prišlo do poškodovanja vlitve prirobnice, ki služi za pritrditev črpalke na telo stroja. Normalno popravilo je izvedeno tako, da je napravljen kalup, odlita prirobnica, obdelana in montirana na črpalko.

Rekonstrukcija je z ustreznimi tehničnimi rešitvami, uspeha, kvaliteta obdelanih delovnih predmetov je bila ustrezna.

Naslednji primer ilustrira uvedbo inovacije v primeru, ko je iniciativa dana neodvisno od trenutnega problema v eksploataciji. Gre za realizacijo ideje v rešitvi določenega problema zahvaljujoč okoliščinam, da je bilo mogoče najti stroje, ki so bili izključeni iz procesa proizvodnje in jih je bilo možno rekonstruirati.

Pri rešitvi ozkega grla v tehnologiji je bil problem v brušenju bočnih strani modulnih rezkarjev premera od 100–400 mm. Obstoječe kapacitete so premajhne, da bi zadovoljile potrebe v bližnji prihodnosti rok dobave novega stroja pa je 1–2 leti. Skupina delavcev je predložila, da se ena univerzalna strojnica, ki je bila izven uporabe, rekonstruira. Rekonstrukcija je z ustreznimi tehničnimi rešitvami, uspeha, kvaliteta obdelanih delovnih predmetov je bila ustrezna.

Če na kratko analiziramo do sedaj povedano, lahko zaključimo:

- uvajanje inovacij je zaželjena aktivnost v organizaciji sredstev dela,
- v času spremljanja delovnih sredstev za proizvodnjo v eksploataciji se lahko definirajo mesta za uvajanje inovacij na sredstvih za proizvodnjo,
- inovacije se lahko realizirajo ob vzdrževanju sredstev in na koncu življenjske dobe, ko je potrebno odločiti o nadaljnji usodi,
- iniciativa za uvedbo inovacije lahko potече iz potreb procesa in eksploatacije, lahko pa tudi od tistih, ki neodvisno vidijo možnost, da se nekje lahko nekaj novega uporabi,
- na sredstvih dela za proizvodnjo imajo največje možnosti, za uporabo, tehnične izboljšave in koristni predlogi,
- v cilju čim masovnejšega uvajanja inovacij v procesu eksploatacije delovnih sredstev za proizvodnjo, je nujno postaviti vprašanje inovacij, ki so tudi socialni fenomen,
- navedeni primeri tehničnih izboljšav in koristnih predlogov ilustrirajo možnost uvedbe inovacij v proces eksploatacije delovnih sredstev za proizvodnjo.

V. M.



Odpad



Žanjica — zmagovalka. Foto: K. Zorec



Pridno so se vihteli srpi žanjic pred očmi mnogih obiskovalcev prireditve na Polenšaku. Foto: K. Zorec



Brez sprevoda tudi tokrat ni šlo. Foto: K. Zorec

Za oхранitev starih običajev

Prav sedaj je čas, ko se v raznih krajih naše ožje republike Slovenije pa tudi v naši širši domovini Jugoslaviji prirejajo mnoge turistične prireditve, ki so večinoma vezane na ohranitev mnogih starinskih običajev naših dedov in pradedov. Pa se ustavimo pri eni izmed takih prireditev, ki je bila že 16. po vrsti na Polenšaku v Slovenskih goricah v dneh 14. in 15. julija 1979 pod naslovom »PRAZNIK ŽETVE, KRUHA IN POGAČ«.

Te turistične prireditve v našem glasilu ne omenjamo zato, ker v naši DO dela mnogo delavcev iz tega kraja ali iz bližnje okolice in to prav dobro poznajo, ampak zato, ker naše glasilo pošiljamo v razne DO v SR Sloveniji pa tudi izven nje in je prav, da to malo predstavimo, saj za to privlačno prireditev vedo že mnogi izven naših meja, predvsem naši severni sosede Avstrijci.

V tem sestavku ne bomo pisali o tem kdo je bil prvi in kdo zadnji na raznih tekmovanjih, ki so jih izredno marljivi turistični delavci na Polenšaku organizirali ter izvedli v omenjenih dveh dneh pod vodstvom že dobro znane družbenopolitične delavke MIMICE ŠEGULOVE, ki je pravi genij v organizaciji takih in podobnih prireditev.

Želim poudariti le to, da je tudi letošnja omenjena prireditev potekala predvsem kot opozorilo mladim generacijam, ki zapuščajo svoj rodni kraj da naj ne pozabijo na vse tiste lepe in zanimive običaje, ki so bili simbol boja za kruhek in vsakdanje življenje pri trdem kmečkem delu.

Sama razstava kruha, peciva in pogač je privlačila mnoge, ki so te dobrote kako radi kupovali in se tudi prepirali kaj znajo naše stare mamice in ostale kmetice že napraviti in obdarovati mnoge obiskovalce. Slastne gibanice so šle v tek, mnoge so vandrle v avtomobilih na domove pa tudi čez mejo, da jih tam pokažejo in povedo, kaj znajo turistični delavci na Polenšaku pripraviti in tako k prireditvi v prihodnjem letu pritegniti tudi ostale sosede in znance. Nekaj posnetkov iz te prireditve naj kot krajši fotozapis tudi vam pričara to inponzantno turistično prireditev na Polenšaku. Vsem organizatorjem čestitamo!

France Meško



Pogled na dobro pripravljeno razstavo kruha in pogač, ki je bila v osnovni šoli na Polenšaku. Foto: Franjo Hovnik



Na Polenšaku v Slov. goricah je vsako leto »Praznik žetve ter razstave kruha in pogač.« Foto: K. Zorec



Žanjice s predsednico TD po prireditvi. Foto: K. Zorec

Etnološka zbirka z dva tisoč eksponati

Znano je, da vse kar je staro na našem podeželju prehaja v pozabo, kajti zob časa je res neusmiljen. Staro pa se sicer tudi drugače umika novemu — boljšemu, kar še zlasti velja za nekdanje haloške cimprace in sploh viničarije. V pozabo gre tudi marsikaj takšnega, kar je danes, kot bi dejali etnologi, del naše kulture in načina življenja posameznih etničnih skupin, tudi regionalnih pokrajin.

Da pa bi muzealci vse to le ohranili našim zanamcem, so se ravno v

našem zgodovinsko zanimivem Ptujju odločili, da bodo vse kar je zgodovinsko zanimivo, staro, ki se več ne uporablja, le oteli zobu časa in pozabi nasploh. Tako so v ta namen pričeli med drugim zbirati tudi staro vinsko posodo, kamor so sicer že naši davni predniki shranjevali v mast zalito meso, ki mu pravimo »meso iz tünke«, ki ga še, resnici na ljubo povedano še danes s posebnim užitkom in slastjo dajemo v usta.

Ptujski muzealci so namreč pred tremi leti us-

posobili na ptujskem gradu staro grajsko žitnico ter jo spremenili v vinarsko-etnološki muzej, kjer je sedaj na ogled že več kot dva tisoč častitljivih starin, ki so jih uporabljali naši predniki na haloškem, slovensko-goriškem območju pa tudi Dravskem in Ptujskem polju. Tu je mogoče videti številna kmečka in viničarska orodja. Tu so shranjene lesene posode za meso iz tünke, za zelje, mast itd. Tu je mnogo vinske posode, amfore, kolovrati, statve in ne nazadnje; tu so postavljene tudi kmeč-

ke ter viničarske hiše v originalni velikosti z originalnimi okni, vrati pa tudi notranjo opremo. Tu seveda ne manjkajo pustne maske, kurenti, piceki, ruse pa ljudje v lokalnih nošah (lutke) in še bi lahko naštevali.

S tem je torej oteto pozabi, uničenju mnogo dragocenega gradiva, ki je danes zanimivo ne samo za zgodovinarje ampak tudi za slehernega obiskovalca muzejskih zbirk. Prav gotovo ni treba posebej omenjati, da imamo v Ptujju oziroma bližnji okolici Ptujja ohranjena tri Mitrova svetišča. Mitra je bil arijski bog svetlo-

be; njegov mistični kult se je razširil iz Perzije čez Rim tja do Germanije in celo Anglije.

Razumljivo, da imamo v Ptujju še kup drugih kulturnih spomenikov in porabili bi res preveč prostora, če bi hoteli o vseh pisati, kajti mnogo tega je več ali manj znano že slehernemu domačinu ptujske občine. Razstave pa so zato prav gotovo še posebej zanimive za mladino, da se tako z ogle-dom delčka te zgodovine spozna s kulturo in življenjskimi običaji naših prednikov.

FRANJO HOVNIK



Pogled na del »orodja«, posode za vino. V sredini pod petrolejko so tri posode iz katerih so nekoč točili v oštarijah žganje. Foto: Franjo Hovnik



Lesene tünke v etnološki zbirki v ptujskem muzeju. Foto: Franjo Hovnik

Ali veste?

Kneževina Liechtenstein leži med Švico in Avstrijo ob zgornjem toku Rena in je ena izmed najmanjših samostojnih držav na svetu. Tudi njena prestolnica VADUZ ni vele-mesto, zato pa ima drugo posebnost: najbrž je edino glavno mesto, ki pravzaprav sploh ni mesto, ampak bi mu bolj pristajalo ime glavna vas. To naselje šteje namreč komaj 4000 prebivalcev.

33 metrov in so težki 130.000 do 150.000 kg to je več, kot so tehtali največji izumrli plazilci dinizavri; njihova teža je enaka teži 30 slonov. Samo srce tehta 600 do 700 kg in bi ga morali prepeljati z malim tovornjakom.

Nikjer na svetu ni tako pravilničnega kraja, kjer se zbirajo svobodno živeče živali, kot prav v dolini največjega vulkanskega žrela na svetu NGORONGORO v Vzhodni Afriki. Z roba, ki se dviga 700 m nad dnem žrela, je videti travnata ravnina kot orjaški amfiteater. Živalski svet v žrelu spada med največje naravne zanimivosti sveta. Obiskovalcem je dovoljen samo lov s kamero.

(»Ruški delavec« — Misel mladih)

Pripravil — oce.

Strelsko tekmovanje v počastitev dneva borca

Strelska družina Ormož je priredila v počastitev dneva borca tekmovanje strelskih družin z MK puško, ter ZP in povabila SD Kidričevo in SD Turnišče na ta turnir v Podgorcih.

Udeležile so se naslednje ekipe:

SD Podgorci
SD Ormož, Kovinar
SD Tomaž
SD Miklavž
SD Turnišče

SD Kidričevo ter mladinska ekipa in ena ženska ekipa

Na MK puški so bili sledeči rezultati:

1. ekipa TURNIŠČE
1079 krogi
2. ekipa Kidričevo
1044 krogi
3. ekipa Podgorci
867 krogi
4. ekipa Miklavž
752 krogi
5. ekipa Ormož - kovinar
719 krogi
6. ekipa Tomaž
355 krogi

Med posamezniki so bili najboljši:

1. GOLC Stanko, Turnišče z 230 krogi
2. FRČEC Albert, Kidričevo 229 krogi
3. SKOK Štefan, Turnišče 221 krogi

Ženska ekipa:

1. Turnišče
498 krogi na ZP
2. Kidričevo
455 krogi
3. Podgorci
365 krogi

Posameznice:

1. MATJAŠIČ Zdenka, Turnišče 178 krogi
2. SKOK Mira
171 krogi
3. KRAMBERGER Marjana, Kidričevo 161 krogi

Mladinska ekipa:

1. Turnišče
507 krogi
2. Kidričevo
473 krogi
3. Podgorci
198 krogi

Posameznik:

Planinc Anton, Turnišče
176 krogov itd.

Vsem iskrene čestitke!

Konrad Zorec



Strelci z MK puškami. Foto: K. Zorec



Ocenjevalna komisija. Foto: K. Zorec

Novinarski nogomet v Kidričevem

Mladinci iz mladinskega aktiva Kidričevo so skupaj z revijo »Mladina«, glasilom ZSMS, pripravili prvi turnir v malem nogometu za novinarje. Turnirja bi se naj udeležilo šest ekip in sicer revija

»Mladina«, TV Koper, »Antena«, »Val 202«, »Večer« in »Uličarji«, ekipa MA Kidričevo.

Žal so na turnirju sodelovale samo štiri ekipe, kajti ekipi »Večera« in »Vala 202« sta udeležbo

zadnji dan odpovedali. Na pomožnem igrišču »Aluminija« so mladinci dobro pripravili igrišča in vse ostalo kar spada k dobri organizaciji. V prvi tekmi so nogometaši revije »M« premagali »TV Ko-

per«, »Antena« pa je odpovedala ekipo MA Kidričevo.

V tekmi za tretje mesto sta se srečali ekipi TV Koper in Kidričevega. Po veliko boljši igri so slavili Koprčani. V finalni tekmi pa so novinarji »Mladine« premagali svoje poklicne kolege iz »Antene«.

Gostje so se pohvalno izrazili o organizaciji in prav navdušeni so bili nad čudovito okolico naselja Kidričevo. Dopoldne so si ogledali proizvodni proces v naši tovarni. Seveda je bil finale pri Olgi na Hajdini, kjer je bila pripravljena majhna zakuska za tekmovalce. Tukaj je bila tudi svečana podelitev priznanj (dobile so jih vse ekipe), nekaj specialnih nagrad pa so prispevali tako gostje, kakor tudi domačini.

Gostje so podarili značke, žogo, drese itd., domačini pa so jim pripravili dudice na trakovih, to pa zato, da ne bi več toliko »žvekali prazne slame.« Dogovorili so se tudi, da bi naj ta turnir postal tradicionalen in lepo bi bilo, če bi na turnirju sodelovalo več ekip.

Danilo Klajnšek



Ekipa Mladine. Foto: D. Klajnšek

ŠOLA V NARAVI

Ker je dandanes že vse naklonjeno športu, so tudi na naši šoli organizirali smučarski tečaj, s katerim so začeli že lani. Letos pa so nam učitelji že na začetku šolskega leta povedali, naj začnemo varčevati z denarjem, ker se bo to ponovilo tudi v tem letu. Doma so nam nekaterim dovolili, da gremo, drugim pa tudi ne. Napočilo je mučno čakanje in veliko priprav. Nekateri so še morali nabaviti vso opremo, nekateri pa so to že imeli.

Prišel je dan odhoda. Na železniški postaji v Kidričevem je bil v soboto že nevsezgodaj velik direndaj. Kmalu je prišel vlak v katerega smo se hitro stlačili in vlak je odpisal proti Prevaljam. Po dolgi in dolgočasni vožnji je vlak obstal in prestopili smo v avtobus, ki nas je zapeljal pred hotel v Črni. Vsi smo bili

presrečni, da smo le prišli. A glej še je bila tu prepreka, ker smo morali celo dopoldne čakati, da se je prejšnja skupina spravila iz sobe in da so nam pospravili sobe. Ko so nam tovariši razdelili sobe, smo si jih šli ogledat, nato pa smo imeli kosilo. Popoldan smo si zložili obleke v omaro in si ogledali smučišče. Naslednji dan pa smo že začeli s smučanjem. Ko smo prišli na vrh hriba, nas je obilil čuden občutek, ki je bil pomešan s strahom, da takšne strmine ne bomo zmogli. Kmalu so sledili razni zavoji, pluzenje in podobno. To je bilo seveda za nas začetnike zelo težko. Kmalu smo se tudi tega naučili. Sedaj se že vsi znamo smučati in se pripravljamo za naslednje tekmovanje.

PISLAK Metka
5. b r. Kidričevo



Solarji pri čiščenju okolja. Foto: Miloš Sajič

UŽALILA SEM MAMICO

Nekega torka smo imeli košarkaški krožek. S sestro sva se že začeli preoblačiti v telovadno opremo.

Imela sem verižico. Verižico sem dala tja, kjer sem imela oblečilo. Ko je prišel tovariš za košarko, smo šli v telovadnico. Ob 18. uri smo končali s krožkom. Umila sem si noge, se oblekla in šla domov. Na verižico pa se takrat nisem ozrla. Naslednji dan sem pri uri telovadbe pomislila na verižico. Takrat sem si sama pri sebi mislila, da sem jo izgubila. Naše deklice so me videle, da jočem in so me vprašale, kaj mi je. Povedala sem jim, da sem izgubila verižico. Bile so tako dobre in mi jo pomagale iskati. Nato smo šle v garderobo, kjer sem izgubila verižico. Verižico mi je našla Irena iz B razreda. Bila je podobna moji veri-

žici, a prava pa ni bila. Nekaj dni za tem me je mamica vprašala, če še imam verižico. Rekla sem ji, da jo še imam, čeprav je nisem imela. Irena je pa nekje zvedela, da sem jo izgubila in mamici povedala resnico. Mamica je bila zelo užaljena in mi je rekla, da moram verižico prinesiti, kakor vem in znam, samo da mora biti prava.

Spet smo čakali na krožek in pri nekem dekletu sem zagledala verižico. Vprašala sem jo, kje jo je našla. Ona me je vprašala, če je moja in da jo je našla v garderobi, kjer imajo deklice slačilnico. Prosila sem jo, naj mi jo vrne. Ko sem prišla domov, sem mamici pokazala verižico. Bila je kar drugačne volje in me srčno objela.

JUS Anica
5. a r. Kidričevo

Razmišljanje o vojni in miru

Pravkar sem prečitala kratek spis o vojni, ki ga je napisal tretješolček. S tako kratkimi stavki je izrazil vso trpljenje in grozoto vojne.

Zakaj se človek bojuje? Zakaj mori in sadistično uživa ob tujem trpljenju? Na ta vprašanja ne morem najti pravega odgovora.

Vzrok za vojno je največkrat hlepenje po bogastvu, vladanju in osvajanju. Dokaz za to imamo svetovno vojno, ko je Hitler hotel zavladati v Evropi. Bil je fanatik, kajti še tako majhnega naroda ne moreš zatreti, če ima narodno zavest, kaj šele večje države.

V mislih si predstavljam mater, ki toži nam mrtvim sinom — partizanom. Njeno zgubano lice izraža bolečino, toda njene oči so pogumne, kot da bi videla nekaj nevidnega, celo nasmehne se; »Sin, padel si za nas.«

Večkrat sem slišala pripovedovati strica, ki je bil v partizanski vojski, kako težko življenje so imeli partizani. Spominja se mladeniča, ki je bil »duša« cele čete. Tako rad se je šalil. Imel je tudi dekle — partizanko. Kljub vojni sta bila tako srečna. Nekoga

dne so imeli napad na neko vas na Gorenjskem. Ivan, tako je bilo fantu ime, se je smejoč pognal iz za klona in stekel proti robu vasi, kjer so imeli Nemci bunker. Vrgel je bombo, toda tedaj ga je opazil eden izmed Nemcev in Ivan se je zrušil smrtno zadet. Njegova kri, ki mu je curkoma lila iz prsi, je ovlažila zemljo. Zemlja je kri vpijala in vpila na tisoče litrov krvi, ki so jo pretočili nedolžni ljudje. V tem napadu je izgubilo tudi življenje Ivanovo dekle in njegov nerojeni otrok.

Kako sovražim vojno! Mi mladi nočemo vojne, hočemo mir. Imamo se za civilizirane, v resnici pa smo še hujši kot barbari. Kako lepa je beseda je svoboda, pomeni vse: srečo, sožitje in mir.

Mlada mati srečna poljublja otroka v zibki, ki veselo brca z nožicami in hoče objeti mater. Strpljena mati radostno gleda svoje otroke in vnuke, ki so jo prišli obiskat, rudar se zadovoljno obriše po potnem čelu, ker je naporen delavnik za njim, kmet si za plugom žvižga, brazde dišijo, iz gozdov pa se sliši ptičje žvrgolenje, nad vsemi pa gruli bel golob s prekrasnimi pe-

rutmi in lepo belo glavo to je svoboda.

Naša država se s tov. TITOM na čelu venomer bojuje za mir, za enakopravnost in sožitje med narodi. V svetu imamo uglede, saj smo socialistična država, ki se ni priključila niti vzhodnemu šarmanju, pa zahodnemu paktu, ampak razvija svojo, neuvrščeno in neodvisno politiko. Čeprav danes veliko govorimo o samostojnosti, o miru, pa se še danes veliko ljudi bori za svoj obstoj, predvsem pa v Afriki.

Nedolgo se je tudi končala 13 let trajajoča vojna v Vietnamu. Tam so šle v boj tudi ženske. Otroci so bili venomer v strahu napada, v daljavi se je kar naprej valil dim, ki so ga povzročale bombe. Sedaj so svobodni in združeni.

Borili se bomo za mir, kajti mir nam prinaša razvoj in dvig človeštva. Mir prinaša srečo, sožitje in dobre odnose med narodi. V miru se bomo lahko učili, delali in ustvarjali ter tako koristili naši državi v samoupravni socialistični Jugoslaviji.

Klanjšek Marija 8. b r.
O. Š. »Boris Kidrič«
Kidričevo

Dragi šolarji!

Preberite, kaj ste napisali med minulim šolskim letom!

Letovanje trboveljskih otrok

Organizator letovanja trboveljskih otrok je občinska Zveza prijateljev mladine Trbovlje — vodi ga komisija za rekreacijo in letovanje.

Trboveljski otroci že nekaj let letujejo v Mladinskem zdravilišču in okrevališču DEBELI RTIČ.

Pred petimi leti je občina Trbovlje (SIS — otroško varstvo) skupno še s štirimi slovenskimi občinami sofinancirala zgraditev novega paviljona. S tem smo si zagotovili določeno število mest za naše otroke. Prosta mesta koristimo že v predsezoni, saj vsako leto organiziramo deset-

dnevno letovanje na morju otrok iz male šole ter šolo v naravi za četrte razrede.

Sredstva za letovanje se zbirajo pri SIS otroško varstvo. Starši plačujejo prispevek po lestvici — prevoz pa v celoti plača otroško varstvo.

Letovanje v letu 1979

Letos bo letovalo 200 otrok v dveh izmenah. Priprave za letovanje so se pričele že v mesecu januarju z zbiranjem prijav. Vsi otroci so pred odhodom na letovanje tudi zdravstveno pregledani.

Za vzgojitelje pripravimo več-urni seminar. Na seminarjih se seznajajo s smotri letovanja s strani vzgoje otrok, zdravstvene vzgoje, sprostitve otrok (razne igre v vodi in na suhem), predvsem pa z odgovorno nalogo vzgojiteljev. Vsak vzgojitelj se zaveda, da to zanj ni odlih, saj mora nenehno bedeti nad otroki, ki so mu zaupani. Skupno se pripravi tudi 14-dnevni okvirni program dela na letovanju.

V 1. izmeni od 7. do 21. julija je letovalo 97 otrok spremljalo jih je 8 vzgojiteljev. V paviljonu smo bili skupno s skupino otrok iz Kamnika. Z nami je letovalo tudi deset francoskih otrok iz pobratenege mesta Salauminesa. Vsi smo se dobro razumeli. Že prvi dan so si otroci izbrali svoja imena (Gusarji, Vikingi, Morske deklice, Alge, ...), izvolili svoje predstavnike v pionirski starešinski svet, higienike (ocenjevali so urejenost postelj in sobe) ter se seznanili z dnevnim redom: vstajanje ob 7. uri, ob 21. uri pa mora zavladati tišina v vseh paviljonih.

Pri pripravljanju programa za naslednji dan smo upoštevali tudi želje otrok. Imeli smo srečo, ker je bilo ves čas lepo vreme in smo se lahko kopali in sončili, se igrali v vodi ali izven nje. Pridni zbiralci školjk so nenehno povečevali svojo zbirko. Po večerji smo odšli na krajše izlete do meje in okoličali ali organizirali športne igre. Najraje so igrali nogomet. Vrstile so se tekme s fanti iz drugih paviljonov. Tudi dekleta so se pomerila z dekleti iz Kamnika, žal ni imele sreče. Najzanimivejša je bila nogometna tekma med vzgojitelji in

vzgojiteljicami. Vsi otroci so — razumljivo — navijali za tovaršice. Rezultat je bil neodločen 4:4.

Pred spanjem smo imeli zборе, kjer smo se pogovorili o vsem, kar ni bilo v redu in pohvalili vse, ki so si to zaslužili. Čestitali smo otrokom, ki so praznovali rojstni dan na letovanju (7 otrok) jim poklonili skromen spominek. Prav radi smo tudi zapeli. Pripravili smo krajše zabavne programe, najzanimivejši je bil zadnji dan letovanja.

Nismo pozabili na ples — organizirali smo ga 4 krat. Tega so bila dekleta najbolj vesela. Pripravili smo dva stenska časopisa, drugi je bil posvečen 22. juliju-dnevu vsaje slovenskega ljudstva smo okrasili z risbami, pripravili smo razstavo školjk.

Izleta v Piran so se vsi veselili. Morje je bilo mirno, zato je bila vožnja s čolnom prijetna. V Piranu smo si ogledali AKVARIJ — otroke je najbolj pritegnil morski pes. V bazenu so bili štirje seveda mladi. Nato smo si privoščili sladoled — tega na Debelem rtiču ni.

Naše 14-dnevno bivanje na Debelem rtiču smo uspešno zaključili. Kar 15 otrok je premagalo začetne težave in splavalo. 15 otrok je osvojilo bronaste, 30 otrok pa srebrnega delfinčka. To je dokaz, da vzgojitelji nismo počivali.

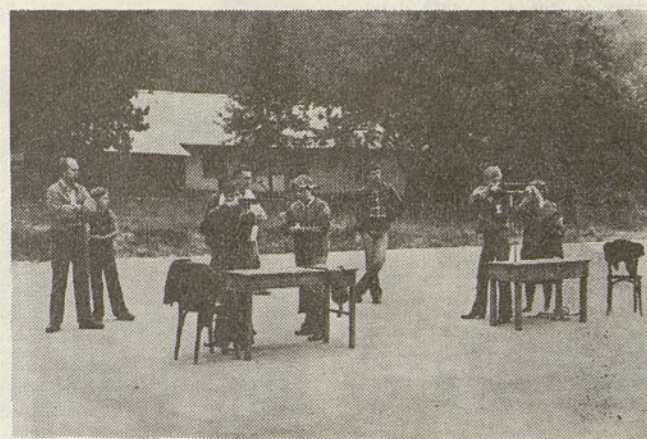
Otroci so se dobro počutili in ni bilo domotožja.

K temu je pripomoglo lepo vreme ter skupno delo vseh vzgojiteljev. Razumevanje med vzgojitelji, upoštevanje navodil pedagoškega vodje Debelega rtiča in razumevanje z ostalimi v paviljonu, je porok za dobro počutje vseh na letovanju.

Lahko trdim, da je bil cel letovanja — sprostitvev otrok, krepitev njihovega zdravja in navajanje na kolektivno življenje, v celoti dosežen.

Uspehi, ki jih je s tako organizacijo letovanja dosegla Obč. zveza prijateljev mladine Trbovlje, so lahko vzgled ostalim občinam.

Milena Zidar
vodja pedagoške enote
»Alojz Hohkravt«



Mladi se urijo v streljanju. Foto: K. Zorec

Na letovanju

Željne počitka in novih prigod smo se pripeljale na Debeli rtič. V prena-bitem avtobusu smo navezale prve stike prijateljstva. Ob prihodu na Debeli rtič smo si naprtile kovčke prepolne nepotrebne prtljage. Sopihaajoč in zdihajoč smo prispele v paviljon, ki pa nam ni bil preveč všeč, kajti želele smo si preživeti počitnice v novem.

Ob prerekanju za posteljo in izbiri imena skupine je minil čas do kosila. Popoldne pa je minovalo že po vsakdanjem urniku.

Prihod Francozov je povzročil med MORSKI-

MI DEKLICAMI rahlo zmedo, ki so se ji pridružile tudi GUSARKE — naše sostanovalkke. Začela se je jezikovna mrzlica. Dekleta — pardon morske deklice in gusarke si želijo krožka, kjer bi se z ekspres metodo učili francoščine. Danes pa smo ugotovile, da se tudi brez znanja francoščine in brez Francozov DA živeti. Z upanjem, da se bo zgodilo še kaj zanimivega, prepuščamo nadaljnje dogodke NAKLJUČJU.

Meta Zupančič
Marjana Vigele
učenci 6. raz. Trbovlje
Osnovna šola
»Alojz Hohkravt«

Dogodek iz mojega otroštva

Nekega dne mi je mamica povedala, da gresta z očkom v Maribor. Bila sem zelo užaljena, ker sva morala z bratom ostati doma. Naročila mi je, naj pristavim juho ter odšla. Hitro sem naredila to, kar mi je mamica naročila in odhitela dol. Na juho pa sem čisto pozabila. Ko sem prišla gor, sem se zelo prestrašila, saj je bilo stanovanje v dimu, ker je juha prekipela. Stanovanje sem hitro prezračila in umaknila juho s štedilnika. Malo za tem sta prišla domov očka in mamica. Čeprav sem očistila štedilnik, je ona takoj opazila, kaj je bilo narobe. Mamica je bila zelo žalostna. Jaz sem pa čutila nekak-

šno tesnobo okrog srca. Z očkom sta mi kupila vse mogoče lepe stvari, jaz pa je nisem ubogala in naredila, kar mi je naročila. Mamica se od žalosti ni mogla pogovarjati z menoj. Ker sem se čutila prizadeto, sem očka prosila, naj mi pove nekaj lepega, da bom mamico razveselila. Ob očkovih besedah, katere mi je rekel, se je mamica razveselila.

Čez nekaj dni mi je mamica povedala, zakaj je bila žalostna. Rekla je, da ni bila žalostna zaradi juhe, temveč zaradi moje malomarnosti. Po tistem dogodku je nisem več upala tako razžalostiti.

ZAJC Anita
5. b r. Kidričevo

3. šolski spis

MATI SE JE BALA ZAME

(Razmišljanje)

Bila sem na smučanju. Minilo je teden dni, odkar se z materjo nisva videli. Zato sem se že med potjo domov veselila snidenja z njo.

Bila sem pred blokom, ko me je opazila. Stopila je k oknu in se nasmehnila. Bila je vesela. Podobna je bila cvetu, ki je pravkar začel cveteti. Vedela sem, da se je sedaj končal teden njenih velikih skrbi zame. Stopila sem v stanovanje. Pozdravili sva se. Podala mi je roko. Ob stisku so se njene oči nenavadno zasvetile. Po licih so ji začele poljeti lesketajoče se solze sreče.

Ta trenutek sva bili najsrečnejši na svetu.

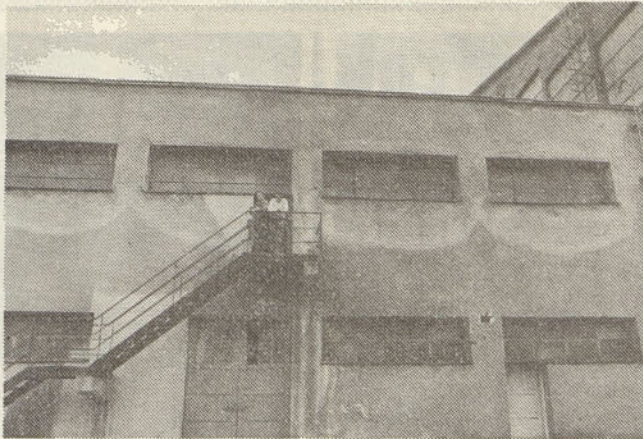
Banko Majda 6. c Kidričevo

DISCIPLINSKI UKREPI

1. Anton Veselič, mat. št. 1405 je dne 1. 1. 1979 delal v vinjenem stanju in žalil ter psoval delavce službe zavarovanja premoženja DO, komisija mu je izrekla javni opomin.

2. Bednjički Mihael, mat. št. 333 je 8 x neopravičeno izostajal z dela, komisija mu je izrekla javni opomin, KSS pa predlaga, da pospeši postopek za invalidsko upokožitev Mihaela Bednjički.

3. Miroslav Letonja, mat. št. 5030 je 13., 21., 22., 23., 26., in 27. 2. 1979 neopravičeno izostajal od dela, 14. 4. in 19. 4. 1979 pa je zamudil na delo, komisija mu je izrekla ukrep prenehanje lastnosti delavca v združenem delu TOZD Proizvodnja aluminija — pogojno na dobo 9 mesecev.



Sanitarno poslopje elektrolize

Zahvala

Ko človek odhaja v pokoj iz sredine v kateri je delal, mu je hudo, saj zapušča svoje sodelavce.

Ob tej bolečini pa je tudi svetel trenutek, ko vidiš, da so ti s stiskom roke, voščili in obdarili sodelavci in da ti želijo še dosti zdravih dni.

Zato bi se rad zahvalil vsem mojim sodelavcem iz TOZD glinica, kakor tudi tovarniški konferenci sindikata za sprejeta darila in izrečene tople besede. Vsem želim, da bi vas ob vašem vsakdanjem delu spremljali uspehi.

Franc Visenjak

3. Dušan Kolmanič, mat. št. 4989 je 21. 1. 1979 prišel na delo vinjen, bil zaradi tega poslan domov in imel beležen neopravičen izostanek — komisija mu je izrekla javni opomin.

4. Marija Beranič, mat. št. 5072 je od 9. 2. 1979 neopravičeno izostajala z dela in svoje odsotnosti ni opravičila, komisija ji je izrekla ukrep — prenehanje delovnega razmerja v TOZD tovarni glinice.

5. Drago Petek, mat. št. 4213 je 10., 11., 21. in 22. oktobra 1978 izostajal z dela, 13. 10. izostajal dve uri, 28. in 30. 10. 1978 izostajal z dela eno uro, komisija mu je izrekla ukrep razporeditve na druga dela oziroma naloge za dobo treh mesecev št. 211-11-05. Pomoč pri posluževanju el. celic.

6. Franc Tili, mat. št. 2530 je dne 2. 3. 1979 malomarno oz. nevestno in nepravčasno opravljal naloge tako, da ni bila pravočasno preprečena okvara el. celic št. 823, komisija mu je izrekla ukrep — javni opomin.

7. Anton Angel, mat. št. 4062 je dne 9. 2. 1979 izostajal z dela, komisija mu je izrekla javni opomin.

8. Anton Lebar, mat. št. 4190 je dne 16., 17. 2. 1979 ter 14., 19., 24. in 25. 3. 1979 neopravičeno izostajal z dela, komisija mu je izrekla ukrep — javni opomin.

sija mu je izrekla ukrep — prenehanje lastnosti delavca v združenem delu TOZD Proizvodnja aluminija — pogojno na dobo 6 mesecev.

9. Franc Hrnja, mat. št. 4560 je dne 13. in 14. 2. 1979 ter 17., 18. in 19. 3. 1979 izostajal z dela, komisija mu je izrekla ukrep — prenehanje lastnosti delavca v združenem delu Proizvodnja aluminija — pogojno na dobo 6 mesecev.

10. Maks Lenart, mat. št. 4219 je dne 9. 3. 1979 predčasno odšel z delovnega mesta in sicer ob 13.30 uri, vendar pa je kartico žigosal že en dan prej, dne 8. 3. 1979 in sicer ob 14.28 uri, komisija mu je izrekla ukrep — javni opomin.

11. Franc Šoba, mat. št. 4655 je od 23. 3. 1979 neopravičeno izostajal z dela in svoje odsotnosti ni opravičil, komisija mu je izrekla ukrep — prenehanje delovnega razmerja v TOZD tovarni glinice.

12. Gabrijel Pogačar, mat. št. 3535 je dne 12. 4. 1979 ob 21.25 uri hotel žigosati kartico delavcem Antonu Soku in Jožetu Soršaku, kar mu je preprečil vodja izmene Feliks Vajdič, komisija mu je izrekla ukrep — javni opomin.

13. Franc Kajzersberger, mat. št. 4116, je dne 12. in 13. oktobra 1978 neopravičeno izostajal z dela, komisija mu je izrekla ukrep — javni opomin.

14. Anton Šprah, mat. št. 3326 je dne 15. 2. 1978 vinjen opravljal dela oz. naloge posluževanja el. celic, komisija mu je izrekla javni opomin.

15. Alojz Levanič, mat. št. 852 je dne 29. 1. 1979 prišel v nočno izmeno v vinjenem stanju — komisija mu je izrekla ukrep razporeditev na druga dela oziroma naloge za dobo enega meseca k št. 211-11-02 Vodenje skupine za posluževanje el. celic.

Za tajništvo disc. komisije
Salamun A.

HUMOR

MALO ZA ŠALO, MALO ZARES

»Ali te je kdo pohvalil za delo, ki si ga opravil?«

»Kot vem je bil pohvaljen moj vodja; sedaj čakam, da mi prenese to pohvalo, ki pripada meni.

Verjetno pa bom še dolgo čakal,«

— O — O — O —

— Mati: »Janezek, ali ti nisem naročila, da dobro paziš, kdaj bo mleko prekipelo?«

— Janezek: »Saj sem, prekipelo je točno ob pol osmih.«

— O — O — O —

»Imaš hišo, kupil si nov avto, na počitnicah si bil v Španiji.«

»Le kako vse to zmoreš?«

»Delam zjutraj, popoldan, zvečer in ponoči, ob sobotah in nedeljah. In ne sam, kar vsa družina. Poleg tega pa grem še na službena potovanja itd. Počivam pa tedaj, ko moram...«

— O — O — O —

»Kam pa telefoniraš, da tako kričiš?«

»V Beograd. Tako kričim, da bi me lahko slišali brez telefona, pa se kljub temu ne razume mo.«

— O — O — O —

Ko pride delavec na pregled k svojemu zdravniku v OA ga ta vpraša?

»Ali ste že bili pregledani zaradi sladkorja?«

»Še ne, toda na meji sem bil že pregledan zaradi kave.«

— O — O — O —

»Čudno — zares čudno, tako nizko plačo imaš, pa kar štirje živite z njo!«

»Saj ravno zato smo tudi vsega siti!«

— O — O — O —

Direktor norišnice stoji ob oknu ter ponosno razkazuje prostore bolnišnice:

»V prvem nadstropju so domala že ozdravljene,

y drugem že ozdravljivo bolni,

v tretjem neozdravljivi,

v četrtem stalno privezani in

v petem imam jaz svojo pisarno.«

— O — O — O —

Mlad Eskim čaka na svojo ljubico. Ko že čaka več ur, potegne iz žepa termometer ter zamrmra:

»Če ne pride do minus 20 stopinj, odidem domov!«

— O — O — O —

»Kam naj obesim te slike, Marta?«

»Tu nad kavč. Kladiivo in žeblice boš našel v omari za smeti, obveze pa imaš že tu.«

— O — O — O —

Dva župnika se pogovarjata med seboj, pa reče prvi:

»Slabi časi, nobenih porok in nobenega pogreba več — kaj le bo?«

»Da, da,« pravi drugi, »če jaz ne bi tako pridno obiskoval svojih ovčic, še krsta ne bi bilo nobenega več.«

Povzeto po glasilih DO iz SRS

Pripravil: -oce-



Določanje višine

Raznoterosti velike Zveze sovjetskih social. republik

● Potovanje po petih republikah Sovjetske zveze — Srednja Azija in Kavkaz, dvoje različnih svetov — v tem potpisu ni ničesar izmišljenega in le malo je odvzetega od dejanskih doživetij

RAZSTAVA DOSEŽKOV SZ

Na veliki površini sredi parkov in umetnih jezer domuje stalna razstava gospodarskih in tehničnih dosežkov Sovjetske zveze. Več jugoslovanskih skupin se nas je zbralo hladnega popoldneva v avtoulaku, ki nas je popeljal po razstavišču. Starejša vodička, ki nam je pripovedovala v tekoči srbohrvaščini o namenu posameznih močočnih poslopij, je bila obrnjena z licem proti nam.

»Poglejte na levo. Tam je poslopje v katerem so prikazani dosežki sovjetskega kmetijstva...« je pravila in mi smo pogledali v levo in videli le drevesa. Kmalu smo dojele, da moramo vedno pogledati v obratno smer, kot nam ona pripoveduje in potem je bilo vse prav.

Opazovali smo poslopja, umetna jezera s pozlačenimi vodometi, lepo urejene zelenice. Kot lutke smo obračali glave zdaj levo in desno, da so nas pričeli boleti vratovi in od stvarnih gospodarskih ter tehničnih dosežkov zaenkrat nismo videli ničesar. Gledali smo zgolj arhitektonske in umetnostne rešitve razstavnih poslopij od zunaj. Stavbe so okrašene s kipi in drugim bogatim okrasjem. Včasih so bili v njih razstavljeni dosežki posameznih republik, sedaj pa so namenjena prikazu napredka v posameznih gospodarskih panogah.

Pozorno sem gledal primerke pritlikavih sibirskih jablan. Sadjarskim strokomnjakom je uspelo vzgojiti posebno vrsto nizkega debla, da to ne zmrzne v hudih sibirskih zimah. Veje s sadeži so skoraj čisto pri zemlji.

»Poglejte!« so zavpili sopotniki na avtoulaku v skoraj vseh jugoslovanskih jezikih in ugledali smo prave rusko trojke. Tokrat sicer ni bilo snega in vendar nas je prenel nogled na načelno konisko morego. Iz spomina sem izbrskal Tolstojev opisovanje doživetij s trojko:

»Pognal je; zvončki so zacingljali, sani so spet zdrčale, in veter je znova začel žvižgati pod krivinami. Spet smo zapluli po brezmejnem snežnem morju...«

... Moja trojka je zelo hitro dirjala. Glava ojničnega konja in njegov vrat, ki mu je griva vihrala po kambi, sta se naglo, skoraj na istem mestu, pozibavala pod ljubiteljskim zvončkom, ki mu zvenkelj že ni več tolkel, temveč kar strgal po obodu. Dobra stranska konja sta bila složno nategnila pri-

mrzle, krivo zaprežene vrvi in sta odločno poskakovala; čopek jima je udarjal prav pod trebuh in repni jermen. Časih je stranski konj zdrsnil z utrte poti v zamet; sneg nam je zaprabil oči, ko se je čilo izkopaval iz njega. Ignaška se je zadiral z veselim tenorjem; suhi mraz je požvižgaval pod krivinami; zadaj sta zvenela in praznično cingljala dva zvončka, in slišali so se pijani kriki kočijažev...«

Naj bo dovolj pisanja o trojkah. Preselimo se v sodobnost. Avtoulak se je ustavil pred poslopjem v katerem so razstavljeni veliki dosežki Sovjetske zveze s področja kozmonavtičke. Skupina za skupino se je počasi pomikala naprej. Zgovorna vodička je opisovala satelite, rakete in pogoje pod katerimi žive in delajo v raketah kozmonauti. Tukaj je zbrano vse kar so dosegli Sovjeti na področju kozmonavtičke. Tega ni malo in vse te naprave so izredno natančne.

S sten so nas zrle velike fotografije kozmonavtov in pomislili smo na čas, ko bodo lahko tudi navadni »smrtniki« križarili po vesolju.

Sprehodili smo se do velikega vodometu. Petnajst pozlačenih kipov deklet v narodnih nošah simbolizira republike SZ. Oblivajo jih veliki vodni curki, ki dajejo kipom poseben čar.

Blizu je edinstvena okrogla kino dvorana, v katero smo bili namenjeni. Na smetu so le štiri take stavbe. Poleg te so v ZDA, na Japonskem in na Češkoslovaškem.

Hlad nam je počasi pronical pod kožo, ko smo čakali na vstop v dvorano. Po možganih nas je črvičila radovednost, kaj bomo tam videli in končno nas je vsrkala reka radovednežev medse in znašli smo se v srednje veliki okrogli prostoru. Celotna kino dvorana je bila napolnjena s stoječimi gledalci — turisti iz vseh koncev sveta. V prostoru ni sedežev.

Stene so okoli in okoli obložene z belim platnom, ki sega od vrha in do višine stoječih gledalcev. Vmes so vidne line s kino projektorji. Predstava se je začela. Bila je nekaj nevsakdanjega. Gledam, kaj se dogaja na platnu; ali namesto navadne filmske predstave vidim, zdaj že povsem razumno, da sem v središču dogajanja, ki se je vrstilo na ogromnem okroglem filmskem platnu.

Gledam, strmim, občudujem. Sem del dogajanja



Na veliki površini sredi parkov in umetnih jezer domuje stalna razstava gospodarskih in tehničnih dosežkov SZ. Jezera krasi vodometi in pozlačeni kipi.



in zdi se mi, da se vozim po široki cesti in pri tem gledam naprej, nazaj, levo, desno in povsod je isto dogajanje. Del celotnega dogajanja na platnu. Gledam naprej in vidim morsko obalo — morje. Zamika me, da bi si obalo dodobra ogledal. Pogledam na vse strani in ima me, da bi se skopal v tej privlačni morski vodi, pa že drvim naprej, vsrkavam lepote Sovjetske zveze. Zvedavo gledam raznoterosti, ki so tako bogato posejane po tej deželi in o katerih le malo vemo.

Predstava me je prevzela. Oidemo v moskovsko noč in eden iz moje skupine pripomi: »Točno tak film sem gledal tukaj pred dvema letoma...«

Moskva ima 700 znanstvenih ustanov, kjer je zaposlenih 40 tisoč doktorjev znanosti. Tukaj je 76 visokih šol, poglavje zase pa je kulturni utrip mesta. Trinajst milijonov gledalcev obišče letno predstave svetovno znanih gledaliških ansamblov. Posebej so pomembni veliki balet in opera »Boljšoj teatra«, gledališče »Vah-tangov«, lutkovno gledališče »Obrascova« in druga.

Sovjetsko glavno mesto premore tudi nad sto muzejev in nad tisoč knjiž-

nih jezikov, matematike in zgodovine. Kakšni veji cirkuške umetnosti se bo učenec posvetil, se odloči po enem letu študija. Po diplomi dobijo vsi delo in zaključijo mesečno od 240 do 270 rubljev. Tisti, ki postanejo slavni pa dobijo tudi do 2400 rubljev mesečno. Zanimivo je, da se običajno upokojujejo sovjetski cirkuški umetniki med 30. in 40. letom starosti.

»In zakaj toliko beseđenja o cirkusu?« boš potarnal dragi bralec. Ogledal sem si predstavo moskovskega »cirka« in ta me je prevzela.

Nekateri od skupine smo se odločili za ogled cirkuške predstave, že takoj po prihodu v Moskvo. Z rezervacijami v žepu smo se napotili nekaj dni pozneje proti postaji metroja, jaz, zdravnik in odvetnik iz Zagreba ter uslužbenec iz Beograda. Ostali so se odpeljali s taksi ali pa so šli z metrojem v drugih manjših skupinah. Delali smo se važne češ, da nam je vožnja s podzemeljsko železnico popolnoma vsakdanja stvar. Res ni bilo težav. Budno smo poslušali glas napovedovalca, ki je obveščal potnike na kateri postaji so in katera bo naslednja. Gledali smo plan podzemeljskih železniških tirov, ki je v slehernem vagonu in prispeli smo na cilj.

Takrat se je nameravala odpeljati na Leninove gore, na ogled cirkuške predstave tudi ena od preko 70-letnih Ljubljank. Na pot s podzemeljsko železnico, se je podala sama. Ženica je kazala več let, kot jih je v resnici imela, bila pa je zelo »korajžna«. Vstopila je v vagon in potem ni več vedela kod in kam. Drugi dan nam je pripovedovala, da je začela spraševati potnike v slovenščini, kako se pri-spe z metrojem na Leninove gore. Neki fant se ji je ponudil, da jo bo pospremil do tja. Potem se je začel cirkus. Izstopala sta na več postajah in spet vstopala v druge vagon, dokler ni bilo star-ki dovolj in je začela kar po ljubljansko vpiti: »Pust me! Misliš, da če sem stara, da sem tud neumna, da ne vem, da me narobe vodš...«

Po tem ženičinem izbruhu jeze, se je približala prijazna potnica, se pozanimala o zadevi in pospremila Ljubljankanko — nikamur drugam, kot nazaj v hotel Leningrad. S tem je bilo za njo te cirkuške predstave konec, one ta prave pa si revica ni mogla ogledati.

(Dalje prihodnjič)

nic. Med njimi je največja »Leninova biblioteka«, ki premore preko 22 milijonov knjig.

FAKULTETA ZA CIRKUŠKE UMETNIKE

Na Leninovih gorah stoji, ogromni jurti podobna betonska stavba. To je moskovski cirkus. Tu ne gre za navaden »hokus pokus«, cirkuški umetnosti posvečajo v SZ posebno pozornost.

Več kot 50 let deluje v Moskvi šola za artiste in je ena največjih na svetu. V zadnjih letih so zgradili v SZ 74 zgradb, ki so izključno namenjene cirkuškim predstavam. Lani si je ogledalo nastope sovjetskih artistov 70 milijonov sovjetskih državljanov in kakih osem milijonov tujcev. V Sovjetski zvezi je zaposlenih v tej dejavnosti kakih 20 tisoč oseb.

V cirkuško šolo vpisujejo mladino med 13. in 16. letom starosti in pri tem upoštevajo predvsem fizično kondicijo in videz. Posebnega pomena pa je smisel in veselje do tega poklica. Po uspešno opravljenem sprejemnem izpitu, sledi štiriletno šolanje cirkuških učnih predmetov ter dojemanje splošnega znanja. Posebno pozornost dajejo učenju tu-

Z zasedanja delavskega sveta SOZD

Delavski svet SOZD je na svoji 4. redni seji dne 9. 7. 1979 razpravljal in sklepal o naslednjem:

- sprejel je informacijo o poslovanju SOZD za obdobje januar-marec 1979 z nekaterimi priponami,
- naročil je KUM in strokovnim službam SOZD, da do oktobra 1979, ob sodelovanju z ustreznimi zunanjo institucijo, pripravijo organizacijski predlog za skupni marketing,
- strinjal se je s predloženim osnutkom plana ZDS za leto 1979 in ga kot predlog poslal v razpravo in sklepanje delavskim svetom TOZD v DO TGA in DO IMPOL. Rok za sklepanje delavskih svetov TOZD je 30. 7. 1979,
- seznanil se je s težavami v zvezi z izvajanjem določil SS o ZDS v Impolu in naročil direktorjem SOZD in DO, da v skladu s 46. čl. SS o ZDS poskrbijo za izvajanje tega sporazuma,
- razveljavil je svoj sklep št. 14/79, ki se nanaša na spremembe 40. čl. SS o združitvi v SOZD in ki govori o številu članov delavskega sveta. Naročil je strokovnim službam SOZD, da oblikujejo predlog tako, da bo delavski svet SOZD sestavljen iz enakega števila članov iz vsake delovne organizacije,
- sprejel je ostavko razpisne komisije za imenovanje poslovnega organa SOZD in imenoval novo razpisno komisijo,
- seznanil se je z imenovanjem članov notranje arbitraže SOZD,
- zadolžil je delovno skupnost SOZD, da pripravi gradivo za SS o medsebojnih pravicah in obveznostih med delovno skupnostjo in med TOZD-i,
- sklenil je, da se tov. Franjo Kikec, dipl. ing. razreši dolžnosti v. d. direktorja SOZD in da se 6 mesecev za v. d. direktorja SOZD imenuje tov. Vojteh Rajter, dipl. ing.,
- predlagal je delavskim svetom TOZD, da združijo sredstva za nakup skupnih poslovnih prostorov za predstavništvo v Beogradu.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica



**Martina
Arnuša**

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znanem in sosedom, ki ste nam v teh hudih dneh pomagali. Hvala Krajevni skupnosti Zg. Leskovec za zadnji pozdrav, posebno govorniku in duhovniku za obred. Hvala sodelavcem, sindikatu Delovne skupnosti skupnih služb TGA Kidričevo ter godbi na pihala in pevcem za izkazano čast.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti v prerani grob, mu darovali cvetje in vence in nam izrazili globoko sožalje.

Še enkrat iskrena zahvala!

Žalujoci: žena z otroki in ostalo sorodstvo.

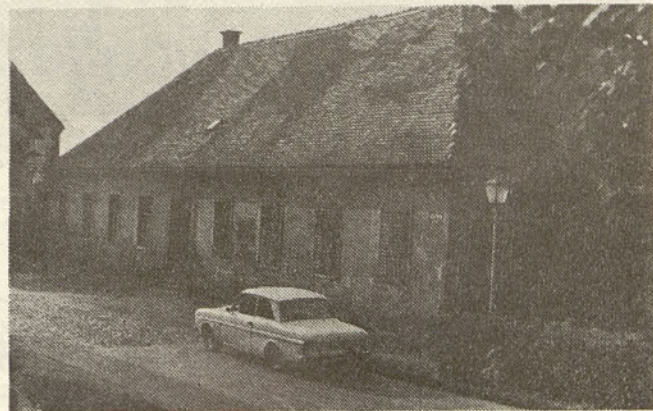
PTUJ POTREBUJE MUZEJ REVOLUCIJE IN NOB

Nobenega dvoma ni, da v Ptuj potrebuje muzej revolucije, kjer naj bo zbrano celotno gradivo, tako v pisani obliki kot tudi slikovni in drugi materiali, ki imajo povezovalno z revolucijo in borbo za svobodo delovnega človeka.

Resda je sedaj sicer tega gradiva že precej zbrano in urejenega in je razstavljeno v prostorih ptujskega gradu. Vsega pa ptujski muzealci in zgodovinarji še niso mogli razstaviti, ker jim manjka zato ustreznih prostorov.

Vemo sicer, da je bilo zadnje čase precej govora, da bi naj adaptirali in preuredili v muzej revolucije in NOB zgradbo na Prešernovi cesti v Ptuj, kjer je — kot vemo 18. avgusta 1942. leta umrl mučeniške smrti ptujski revolucionar, narodni heroj Jože Lacko, doma iz Nove vasi pri Rogoznici. Na hiši je sedaj samo spominsko obeležje medtem, ko je sama zgradba že v slabem stanju.

Za temeljito obnovo in preureditev v muzej bi



V tej zgradbi je umrl mučeniške smrti Jože Lacko, znani predvojni revolucionar in borec za delavske pravice. Foto: Franjo Hovnik

zato potrebovali precej denarja, če bi hoteli to zgradbo od zunaj kot tudi od znotraj obnoviti ter v njej urediti muzej. Zato se nekateri v Ptuj zavzemajo, da bi bilo bolje, če bi se na mesto adaptacije te zgradbe, raje odločili za novogradnjo, ki verjetno ne bi bila bistveno dražja.

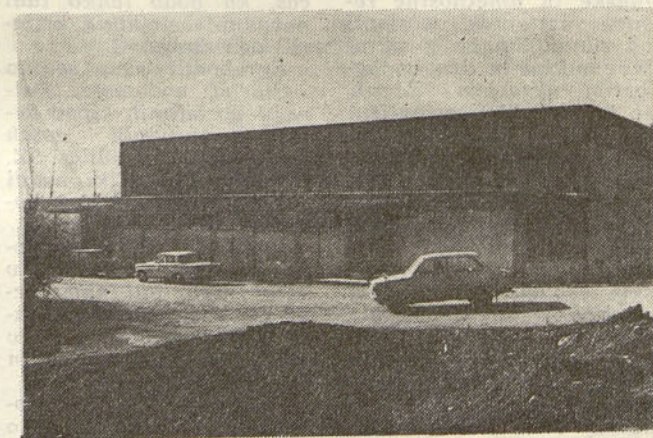
Prepusimo torej odločitev o tem da bi gradili nov objekt ali obnovili starega strokovnjakom in ne nazadnje tudi zgodovinarjem, ki se naj odločijo. Osebnost sicer menimo, da bi bilo res bolj pametno, če bi se odločili za novogradnjo.

Franjo Hovnik

„Mladika“ ne more ustreči vsem, ki bi se radi športno udeleževali

Ko smo v Ptuj pred nekaj leti zgradili pri športnem stadionu »Drača« tudi prepotrebno dvorano, kjer se sedaj odvija športno in rekreacijsko življenje naše mladine, smo bili tega objekta pravzaprav vsi kar veseli, vsi od šolarjev, kjer še na šolah nimajo telovadnih dvoran kot tudi ostalih športnikov, ki se danes bolj aktivno udeležujejo na športnem področju in ne nazadnje tudi v vseh tistih, ki si radi razne športne pa tudi druge prireditve ogledajo.

Žal pa športni delavci, mladina ugotavlja, da je športna dvorana žal premajhna, da manjkajo dodatni prostori in posledica tega je, da je dvorana marsikdaj prezasedena, da zato odpade tudi kakšna večja prireditev, tudi kakšnega gostujočega moštva oziroma ekipe, kar je brez dvoma velika škoda. No, kljub temu le velja zapisati, da smo lahko Ptujčani le veseli pa tudi ponosni, da imajo svoj športni objekt, ki ga še marsikje druge nimajo. Nima ga niti Maribor vendar naj povemo, da v Mariboru že pripravljajo načrte za gradnjo večjega športnega središča, kjer bodo lahko zbirali ljubitelji iz raznih strok, kajti to bo objekt zgrajen tako, da bo mo goče v njem prirediti razna športna tekmovanja.



V Ptuj imajo športno dvorano, ki pa je žal že premajhna... Foto: Franjo Hovnik

Upajmo, da se bo mo goče če ne takoj jutri pa čez leto ali dve tudi v Ptuj našlo kaj denarja, da se bo k obstoječemu objektu »Mladike«, kot se

ta objekt imenuje še do gradila vsaj ena večja dvorana.

Franjo Hovnik

»ALUMINIJ« izdaja delavski svet Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo — Uredniški odbor sestavljajo: Viktor Markovič — predsednik, Franc Meško — odgovorni urednik, Srđan Mohorič, Djordje Panzalović, Viktorija Petauer, Stane Medik — Fotografije: Stojan Kerbler, dipl. ing. Tehnični urednik Franček Štefanec — Tisk: ZGEP »Pomurski tisk«, TOZD tiskarna, Murska Sobota — Člani kolektiva in upokojenci dobivajo list brezplačno — Rokopisov in slik ne vračamo.

Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju Sekretariata za informacije pri IS Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1975. Naklada 2700 izvodov.